

DOMANIA
Közvetítő
Híradóhiva-
lós, Str.
on L. Pop
10. Tel.
Havont
évre 6
földre:
félre:
désék
LEUPOSTA
az erdélyi cs. bász.
dóság egyetlen politikai napj.
Cikkünk utánnomását csak a f.
rás megjelölésével engedjük meg.

ELLET

DI Ramasetter Róbert
BUDAPEST
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk
Kézirat
megőrzését és visszahívását nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Háb-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.
Péntek, 1936. augusztus 7.
5696. EV. XIX. ÉVF.
AB 19. 184. SZAM

VILAG TÜKRÉ

A spanyol ellenforradalom bankárja

Egyik előző számunkban megemlékeztünk Don Juan Marchról, a spanyol zendülők titokzatos bankárjáról. Az alábbi cikk érdekes részletekkel egészíti ki Don Juan March portréját.

Mindenütt ez a kérdés járja: Kicsoda vajjon az a Juan March nevű bankár, aki a fasiszta ellenforradalmi puccsot pénzezi és aki az utóbbi napokban Gíll Robles társaságában Biarritzban „üdült”? Érdekes ember — szó sincs róla. Spanyolország leggazdagabb embere, aki pályáját, mint dísznőpásztor kezdte a Földközi tenger partján, Majorca szigetén. Itt sikerült megnyernie szülőföldje parasztjainak bizalmát és ő intézte marháik vételét és eladását.

Az ezzel járó havi 10 pezeta fizetséget azonban keveselte az akkor 19 éves pénzéhes fiatalember és felcsapott csempésznek. Ez a mesterség már a háború előtt sem jövedelmezett rosszul annak, aki oly jól értette a módját, mint Juan March. Néhány év múltán már abban a helyzetben volt, hogy bankiródat nyithatott. Zálogra kölcsönt folyósított uszorkamattal és ha az adós nem volt pontos, akkor megtartotta a nála elzálogosított termést és földet. Ezen a réven ugy megszedte magát, hogy bent az országban, Spanyolországban birtokokat vásárolt. Sőt parcellázásokba is bocsátkozott, ami megint csak dusan hozott neki a konyhára.

De tevékenységének köre csakhamar tovább terjedt. Nagyarányú dohánycsempészetbe fogott. És hogy minél jobban hasznosíthassa a dohányt, amelyet saját hajóin csempészet át Afrikából, Argerben szivargyárat rendezett be. A csempészt dohányból készült szivart olyan olcsón adhatta, hogy az állami dohánygyedárúsnak veszedelmes versenyt támasztott. Ezen azzal vélték segíteni, hogy részese-
dést kínáltak föl neki az egyedúráságban. De rövidesen rájöttek arra, hogy ez még rosszabb üzlet az állam számára és gyorsan megszakadtak tőle.

Juan March közben megnősöztette hájóparkját és amikor a háború kitört, ő lett Európa legnagyobb hadi üzére. Egy Socius nevű ember volt a társa ezekben az üzletekben, akivel természetesen osztotta a hasznot. A társ azonban terhe-
sre vált számára, Sociust egy napon meggyilkolva találták meg az uccán.

Azután a gyászos emlékü Primo de Rivera megalakította diktatúrás kormányát Spanyolországban és meg akarta mutatni, hogy a diktatúra igazságot tud tenni: gyilkosság miatt eljárást indított Juan March ellen. De ez nem esett kétségbe, tudta, mitévő legyen. Tízmillió pezetát „bocsátott a rendelkezésére” Primo de Riverának, ötöt Spanyolország akkor legbefolyásosabb asszonyának... és azzal rendbe jött minden. Attól az időponttól kezdve March kéz a kézben együtt halad Primo de Riverával.

Például: Porto Piben vegyi gyárat alapít, amelynek kigőzölgése a legsúlyosabb károkat okozza a környékbeli gazdáknak. A szegény emberek a kormányhoz fordulnak védelemért, az ügy hosszan elnyúlik, végül is tenni kell valamit az ügyben: Primo de Rivera megvéteti az állammal a gyárat és most már be lehet szüntetni annak üzemét.

Közben, természetesen, folyik a csempészt dohányból való szivargyártás és az állami monopóliummal való győzelmes verseny úgy, hogy ez az utóbbi évi 2 millió pezeta veszteséget mutat. Primo de Rivera tudja ennek a módját: az állami

Megindult az ellenforradalmárok döntő offenzívája Madrid elfoglalásáért

Még nem került sor végső ütközetre. Változó szerencsével folynak a harcok. Világszerte megindultak a pénzügyi mozgalmak a bal- és jobboldali kormányok támogatására

Olaszország ravasz kérdőjegyzékkel kibújik a benemavatkozási tervhez való csatlakozás alól

Ohaj, aug. 6. A spanyol forradalomról érkező utolsó hírek szerint a polgárháború legvéresebb szakaszához érkezett el. A néhány napos, apró csetepatékkal megszakított fegyverszünet alatt a szembenálló felek megerősítették haderejüket, hogy most teljes erővel induljon meg Spanyolország földjén a döntő harc a jobb és baloldali hadseregek között. A zendülők végső offenzívára indultak Madrid ellen. A harc kimenetele teljesen nyílt, hiszen a spanyol forradalom már régen katonai kérdéssé vált és a szembenálló világnézeti csoportok esélyét a stratégiai erődifferenciák dönthetik csak el.

A világ feszült figyelmének közepette lejátszódó borzalmas vérfürdő valóban két csoportra osztotta Európát államait. Az egyik oldalon a baloldali országok állanak, amelyeknek kormánya, ha nem is támogatja, de semleges magatartással tűri, hogy munkásságuk nagyarányú gyűjtőmozgalommal siessen a veszélyeztetett spanyol baloldali segítségére. A Tass moszkvai hivatalos távirati iroda közlése szerint a különböző munkásszervezetek által megindított gyűjtés Oroszországban 12 és félmillió rubelt, tehát közel egy milliárd lejt eredményezett eddig. Közbe az egész országban folyik a nyilvános gyűjtések rendezése a Szovjet területén a spanyol kormány javára. Az összegyűjtött pénzt a spanyol miniszterelnökhöz fogják eljuttatni.

A II. Internacionáléhoz tartozó munkásszervezetek is nagyarányú gyűjtő mozgalmat indítottak a spanyol népfronti kormány javára. A román szociáldemokrata párt és a központi munkásszövetség tegnap esti gyűlésén, amelyen Titel Petrescu elnökölt, Mirescu és Radaceanu volt képviselők terjesztették elő a jelentést a spanyolországi polgárháborúról. A gyűlés határozati javaslatot szavazott meg, mely a román szocialista párt szolidaritását fejezi ki a spanyol nép hatalmas többségét képviselő törvényes spanyol kormány mellett.

Franciaországban még nem hozták nyilvánosságra a munkásszervezetek által beindított gyűjtőmozgalom eredményét. Ugyanekkor azonban a jobboldali erők is munkába léptek a spanyol ellenforradalom támogatására. Mint a felkelők sevillai székhelyéről jelentik, eddig nem kevesebb, mint 350 ezer pezetát küldtek különböző fórumok a felkelés támogatására.

A diplomáciai fronton

Párizs, aug. 6. (Rador.) Nagy nemzetközi izgalmak jegyében folynak tovább a diplomáciai tárgyalások a spanyol belügyekbe való be nem avatkozási jegyzék kérdésbe. Párizsban érdeklődéssel várták Mussolini választát. Ismeretes, hogy Ciano gróf igenlő választ adott a francia jegyzékre, de közölte, hogy az olasz kormánynak szándékában áll kérdéseket feltenni a problémával kapcsolatban. A most Rómából érkező hivatalos jelentés szerint az

olasz kormány a következő szóbeli kérdéseket tette fel:

1. Olaszország elvben csatlakozik a spanyol polgárháborúba való be nem avatkozási tervhez.

2. Olaszország kérdi: vajjon az egyik viszálykodó fél mellett nyilvános tüntetéseken, sajtókampányokban, pénzügyítésben, önkéntesek toborzásában, stb.-ben megnyilvánult, vagy megnyilvánuló erkölcsi szolidaritás nem jelent-e beavatkozást.

Nemzetközi körökben Mussolini válasza kínos feltűnést keltett, mert ez a sorok

között annyit jelent, hogy Olaszország formailag elfogadja ugyan a benem avatkozási tervet, de lényegileg ragaszkodik ahhoz, hogy „erkölcsi szolidaritásával” támogatja a spanyol ellenforradalmat.

Az orosz válasz

Moszkva, aug. 6. (Rador.) A Tass távirati iroda hivatalosan jelenti, hogy Szovjetország hajlandó résztvenni a Spanyolországra vonatkozó be nem avatkozási egyezménybe, de azt kívánja, hogy Franciaországgal, Angliával, Németországgal és Olaszországgal együtt Portugália is csatlakozik ahhoz.

Megindult a döntő küzdelem

Párizs, augusztus 6. (Rador.) Míg a diplomáciai fronton benemavatkozási kérdésekben folynak a tárgyalások, Spanyolországban megindult a döntő küzdelem. Mint Gibraltárról jelentik,

szerdán megindították az offenzívát Madrid irányába.

A Havas távirati iroda jelentése szerint az offenzíva egyelőre még nem fejeződött ki döntő jelentőségű ütközetben. A spanyol határon egy zendülő csoport, melyet a kormánycsapatok feltartóztatására küldtek ki, Sastagonál Saragossától 18 kilométernyire a kormánycsapatokhoz pártolt át. Így a kormánycsapatok előtt állítólag nyitva van az ut Saragossa felé. Ezen a fronton a kormánycsapatok helyzete erős. A kormány célja, hogy elvágja a határ felé vezető utat. A zendülők folytatják a nyomást Bilbao elfoglalása végett. A zendülők brtokában lévő Ojarzun felől ismét ágyúlövéseket hallottak.

A quedarramui fronton működő Havas tudósító cáfolja azt a hivatalos jelentést, hogy San Rafael a kormánycsapatok elfoglalták. Igaz, hogy a milícia visszavetette itt a zendülőket és offenzívát indított Ceredilla falu irányába, de a San Rafael elfoglalása még nem történt meg. A kormánycsapatoknak a faluba való bevonulása azonban csak rövid idő kérdése.

Az aragóni kormányerők barcelonai hírek szerint legyőzték a saragossai zendülőket és elfoglalták a Quinte közelében lévő állásokat. Az északi fronton a zendülők az utolsó ütközetek után visszavonultak.

Az ellenforradalom bizakodó hírel

A fenti jelentésekkel pontosan ellentmondók az ellenforradalmi körök által kiadott stratégiai jelentések. Sevillai jelentések szerint a somosierrai fronton Mola tábornok zendülő serege visszazoritotta a kormánycsapatokat. Soria tartományban pedig a Madrid és Saragosa közötti uton az ellenforradalmárok elfoglalták Alcolea del Minar helyiséget.

Gibraltárból érkező hírek szerint Marokkóban állandóan folynak a csapatszállítások Algeirasra. Sevillából 3000 ember megindul Badajos felé. A lissaboni híradások arról számolnak be, hogy a felkelés egyre jobban tért hódít. Quieppe Llano tábornok rádióbeszédet tartott, és elmondotta, hogy személyesen győződött meg a cordovai állapotokról. Mola tábornok az utolsó előkészületeket teszi a végső harcra. A zendülők Granada közelében Montefrionál visszazoritották a kormánycsapatokat, melyek kétszáz embert vesztek.

Tízezer marokkói légionárius már Spanyolországban tartózkodik.

A kormány miliciát be akarták keríteni Mola tábornok seregének jobb szárnyát, de a zendülők visszaverték őket. A kormánycsapatok hatvan embert vesztek, hatvan ember pedig két tankkal és 14 autóval foglyul esett. Cavalanti tábornok 3500 emberrel a madridi frontra indult a zendülő csapatok megerősítésére.

Szolgálatra jelentkezett Alfonz király egyik fia

Burgos, augusztus 6. (Havas.) Don Juan de Bourbon, az elűzött Alfonz király fia, megjelent a burgosi főhadiszálláson és szolgálatra jelentkezett a zendülők oldalán. Mola tábornok rendelkezése a herceget visszavetették a határra és értésére adták, hogy jelenléte a nemzeti mozgalomban nem kívánatos. Ellenforradalmi körök szerint a zendülés sikere esetén nem állítanak vissza azonnal a királyságot. Előbb katonai diktatúrát vezetnének be, amelyben Mola tábornok játszana a főszerepet.

A zendülők vezérkara kiáltványt intézett az összes fellázadt spanyol tartományok lakosságához, közölve, hogy a tartomány seregei és a nacionalista pártok tagjai egyesültek az ország felszabadítása érdekében és a fenyegető kommunizmus elhárítására. A proklamáció válasza akar lenni Madridnak, mely olyan híreket közöl, hogy a zendülők tartományaiban széthúzások és zavargások vannak.

Tegnap egy zendülő repülőgép bombázta a kormány sansebastiani leadóállomását és a közeli erődöket. Nagyobb károkat a bombázás nem okozott.

Nagy csapatszállítások

Gibraltárból jelentik, hogy Malaga ellen 10 ezer zendülő katonát indítanak offenzívába. Marokkóból 3000 zendülőt négy hajó hozott állítólag át és további 3000 áll utrakészen, akiket a hét végéig Algeirasra várának.

Tangeri jelentés szerint a telefon- és távirószekőkötés, mely a forradalom kitörése óta zavartalanul folyt, tegnap megszakadt. Valószínűnek tartják, hogy ez egyet jelent azzal, hogy a zendülők nagyobb katonai egységeket akarnak átszállítani Marokkóból az ibériai félszigetre.

A zamorai rádió közli, hogy Gonzales Pena ismert kommunista vezért Ponserradanánál megölték. Tolosa városát, amelyet az elmúlt pénteken a kormánycsapatok elfoglaltak, a zendülők állítólag körülzárták. A somosierrai fronton Escames zendülő tábor

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

Az új vágatási törvény folytán kenyerüktől megfosztott zsidó mészárosok Palesztinába akarnak kivándorolni

Lengyelország gyarmatokat követel, hogy megoldhassa zsidókérdését

Varsó, augusztus 6. A lengyel külügyminisztériumhoz közelálló távirati iroda jelenti, hogy a lengyel kormány a Népszövetség legközelebbi ülésén gyarmatokat fog követelni Délafrikai és Délamerika lakatlan területein, azzal az indoklással, hogy a zsidókérdés csak úgy oldható meg Lengyelországban, ha Lengyelország gyarmatokat kap.

A lengyel kormány hangsúlyozza, hogy a Népszövetség kötelessége a lehető legrövidebb időn belül tárgyalás alá venni a zsidókérdést. Tulnépességére való tekintettel Lengyelország feltételül kénytelen bejelenteni igényét gyarmatokra. A délafrikai és délamerikai nagy lakatlan területek a legalkalmasabbak lengyelországi bevándorlásra és telepítésre. A kommuniké még azt is hozzáfűzi, hogy a nagy töketartálékkal rendelkező államok kötelessége — Angliáról és Franciaországról van szó — a terv megvalósításához szükséges tőkét a Népszövetség garanciája mellett a telepítési mű rendelkezésére bocsátani.

Varsó, augusztus 6. Néhány napja Varsóban tartózkodnak Jichak Grünbaum és dr. Fischel Rottenstreich, a cionista exekutívé tagjai, valamint Mose Schapiro, az exekutívé bevándorlási osztályának egyik vezetője. Az exekutívé tagjait küldöttség kereste fel a lengyelországi zsidó szakszervezetek és a zsidó mészárosok szövetségének nevében. A küldöttség tagjai rámutatnak arra, hogy az új vágatási törvény életbeléptetése folytán a zsidó mészárosok ezrei veszítették el kenyerüket és tervezetnek nyuj-

tottak be az ily módon egzisztenciájukat veszített zsidó mészárosoknak Palesztinába való letelepítésére.

Kérték az exekutívé tagjait, hogy működjenek közre ezen terv megvalósításában. Jichak Grünbaum biztosította a küldöttség tagjait, hogy az exekutívé részt fog venni ebben a fontos akcióban. Kilatásba helyezte, hogy a Keren Kajemeth és a Pica elő fogja segíteni a földkérdés megoldását, a kolonizálásához szükséges anyagi eszközöket azonban a mészárosok akciója által kell előteremteni.

Lemberg, augusztus 6. Makowsky keletgalicai faluban véres antiszemita kilengések voltak augusztus negyedikén az 1915-ben el-esett ukrán légionáriusok halálának évfordulója napján. Az emlékünnepeken mintegy 10 ezer ukrán vett részt. A tömeg tüntetést rendezett, mely súlyos zsidóellenes támadásokká fajult. Josef Lux zsidó fényképész bestiális módon meggyilkolták. Ugyanerre a sorsra jutott az ukrán Andrej Soloalis, aki a megtámadott Lux védelmére kelt. A tömeg előntötte az utcákat és véresre verte a zsidó járókelőket. Schneur zsidó fuvarost szintén halálra verték.

Drohobyt községben is súlyos antiszemita kilengések voltak. Jakob Speicher 68 éves zsidó kereskedőt borzalmas kegyetlenséggel gyilkolta meg Chrutow nevé keresztnév szomszédja. Kapsrovyban a kattowitzi származású Mozes Schweitzer nevé kereskedőt gyilkolták meg. Lodzban egy 76 éves zsidó asszonyt ölt meg egy lengyel fiatalember illuminált állapotban.

Félmillió vagon vizet fogyaszt el évenként Cluj városa

Hogyan dolgoznak a cluji vízművek? Európa és Románia városaihoz viszonyítva Clujon legolcsóbb az ivóvíz

Cluj, augusztus 6. Egyik előző cikkünkben helyszíni tudósítást adtunk a cluji vízművekről, amelyek a pokoli kánikula napjaiban is zavartalanul látták el a nagy város vízszolgáltatását. Alábbi cikkünkben az üzem teljesítő képességét ismertetjük a számok tükrében.

Az ország második vízüzeme

Az elmúlt esztendőben nem kevesebb, mint 5,722.000 köbméter vizet termelt az üzem, ami 572 ezer 200 vagonnak felel meg. Románia összes vízüzemei közül, csak a bucu-resti termet ennél nagyobb mennyiséget. A víztermelés évről-évre növekszik, ami kitűnik abból, hogy 1928-ban a termelt vízmennyiség 4 millió 597 köbméter volt, viszont 1934-ben már 6 millió 189 ezer köbméterre emelkedett a víztermelés. Érdekes, hogy 1935-ben 5 millió 722 köbméterre csökkent ez a termelés, mert a közönség a vízőrák bekapcsolása következtében beszűkítette a vízpazarlást.

Az üzemnek jelenleg 5621 fogyasztója van. Az utolsó három esztendőben 1281 fogyasztót kapcsoltak be, ami az egésznek 23 százalékát teszi ki. Az üzem fejlesztése és a be-rendezések kicserélése folyik már évek óta, amely minden évben jelentős összegű beruházást igényel. A kommercializálás előtt 18 millió 641 ezer lejt, utána 1930-tól 1935-ig 63 millió lejt használtak fel beruházásokra. A kommercializálás előtt 4 millió 670 ezer lejt utána pedig évenként 10 millió 500 ezer lejt fordítottak beruházásokra.

A vianini vezeték 11,269.000 lejbe, az úgynevezett „Caplatia noua” 6,630.000 lejbe. A Somes alatti vezeték 1,531.000 lejbe, a Grigorescu uccai gépház 10,234.000 lejbe, a városvezeték 7 millió lejbe és a Rahovei uccai 3000 köbméteres tartály 5,913.000 lejbe került.

Szemléltetően mutatja az üzem fejlődését, hogy 1927 óta, tehát 9 év alatt 50,314 méterrel gyarapították a csőhálózatot, amely ma összesen 129,477 méter hosszú. A Grigorescu uti Diesel-motor beállítása előtt az üzem 9 millió 200 ezer lejt értékű áramot fogyasztott el évente, ami a Diesel-motor üzembe helyezésével 2 millió 800 ezer lejtre csökkent. Az egyre több ingatlanok a vezetékhálózatba való bekapcsolásával jelentősen csökkent a bekapcsolások költsége. Az üzem racionalizálása előtt egy bekapcsolás 3600 lejbe, egy vízőra beállítása 3758 lejbe került. Ma egy bekapcsolás 1210 lej, egy vízőrabéállítás 1623 lej. Ez az árcsökkenés azért lehetséges, mert az összes munkálatokat házi-kezelésben végzik el. A romániai, sőt a külföldi városokkal is összehasonlítva kitűnik, hogy Clujon legolcsóbb a víz. Romániában Chisinauban a legdrágább a víz, ahol 12 lejt fizetnek köbméterenként, viszont nálunk 6 lejt egy köbméter víz.

Ugyanennyi az ára Oradean és Timisoarán is, ahol viszont a termelési költség sokkal olcsóbb. Európában Kopenhágában isszák a legdrágább vizet, ahol 16 lejt 7 banit fizet-

nek köbméterenként, viszont legolcsóbb Varsóban, ahol 8 lejt 70 bani egy köbméter víz ára.

A vízművek fejlődése tehát évről-évre emelkedő tendenciát mutat. De nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy még ma is, ennyi beruházás ellenére Cluj uccáinak csak 62.8 százaléka van vízvezetékekkel ellátva és alig 33.80 százaléka jutott el a kanalizálásig. A fejlődés jelenlegi tempója mellett is még 9-10 év szükséges ahhoz, hogy Cluj összes uccái vízvezetékekkel és kanálissal legyenek ellátva.

Meggyilkolta anyósát a parasztasszony és megszökött férjének disznóival

Különös bűnügy szálait bogozzák Cordosfalván

Cluj, aug. 6. Rejtélyes bűnügy aktái fekszenek a cluji rendőrségen Drăghicui dr. rendőrigazgató íróasztalán. A feljelentő Hatfaludi Jenő, aki feljelentésében regénybe illő életét ismertette a rendőrséggel. 29 éves napszámos munkás, lelenháiban nevelkedett, anyját rövid idővel ez előtt ismerte meg, véletlen körülmények között. Fillért fillére rakva, egy kis péna gyűjtött össze, házat vett magának a Cluj közelében levő Cordos-falván. A nőüléséhez szükséges akták beszerzése közben ismerkedett meg édesanyjával, öreg parasztasszonnyal, akivel azóta a legnagyobb egyetértésben él együtt. Nehéz munkával lassan megszédte magát Hatfaludi és viszonylagos, falusias jólétbe került.

Néhány nappal ezelőtt Hatfaludi Clujon volt éppen munkában. A felesége: egy Kovács Anna nevé, meglehetősen zivatáros multu, ekkor kihívta az anyósát, az öreg Hatfalusi Máriát az erdőbe, rözseszedés ürtgye alatt. Az öregasszony arról az utról nem tért vissza.

Mikor a férj megérkezett és anyjáról érdeklődött, felesége felváltól vetette oda neki, hogy együtt voltak az erdőben, az öregasszony hátra maradt kissé, de majd csak megérkezik. Másnap reggel hazatérte után megdöbbenve állapította meg Hatfaludi, hogy a disznóólból az egyik sertést ellopták, majd a következő napon a másikat is. Ezuttal a disznóval együtt eltűnt Hatfaludi felesége is. Most már rossz sejtelméi támadtak. Bejött a rendőrségre és a bűnügyi osztályon bejelentette azt a gyanuját, hogy felesége meggyilkolta az édesanyját. A rendőrség jegyzőkönyvet vett fel és beindította a nyomozást, Hatfaludi pedig mindenféle járt a környéken, hogy anyja nyomát felkutassa. Tegnap aztán a Hója erdőben, egy fára felakasztva megtalálta anyjának a szoknyáját.

A lelettel Hatfaludi rögtön a rendőrségre rohant. Miközben itt jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, Cordosfalubeli parasztember jelentést tett arról, hogy 15 éves lánya szintén eltűnt a faluból Hatfaludinál együtt. A lányát utóljára Hatfaludiné társaságában látták.

A bűnügyi rendőrség ezuton körözöletet adott ki az asszony ellen, gyilkosság gyanuja címén és remélhető, hogy néhány napon belül kézre kerül.

Elindult az ardeali delegáció a genfi zsidó világkongresszusra

Cluj, aug. 6. Szerda este ültek vonatra a genfi zsidó világkongresszuson résztvevő román delegáció tagjai. Mint ismeretes, Romániából mintegy 30 delegátus vett részt a zsidó világkongresszuson. Az ardeali delegáció is szerdán indult el. A delegáció tagjai: dr. Danzig Samu főrabbi, mint virilista, dr. Fischer József, dr. Hamburg József, Mittelman Jakab, Jambor Ferenc és Leichtman Andor, mint delegátusok. A delegáció péntek délelben érkezik Genfba, ahol szombat este 9 órakor nyílik meg ünnepélyes keretek között az első zsidó világkongresszus.

HA egészséges akar lenni
HA meg akarja óvni osaládja
egészségét,
HA gyermekét egészségesen
akarja nevelni,
HA tájékozódást akar szerezni
egészségügyi kérdésekben:
Otvassa rendszeresen az

Egészség

című közegészségügyi folyóirat
számait. Megrendelhető a kiadó-
hivatalnál Cluj, Calea Reg. Fer-
dinand 56. Kérjen mutatvány-
számot.

monopóliumot egészen átengedi Juan Marchnak.

Aztán úgy érezte, hogy most már a népszerűségért is tennie kell valamit. Megvette az „El Dia” című majorkai lapot, majd a madridi konzervatív „Informaciones”-t, de hogy megmutassa párton „fő-lül” való szemléletét, a baloldali „El Sol”-t is meg akarta venni, de ezt az üzletet nem sikerült megkötönie. Most, hogy népszerűségét hasznosítsa is, Maura volt miniszterelnökkel szemben képviselőnek jelöltette magát. Hogy azt a hátrányt kiegyensúlyozza, amelyet ellenjelöltjének általános tisztelete jelentett, nyíltan, úgyszólván csendőrségi segédlettel vásárolta a szavazatokat — és képviselő lett.

De változtak az idők. A köztársasági kormány első teendője az volt, hogy a diktatúra Augias-istállóját kitisztítsa és Juan Marchot valamennyi szavazattal három ellenében kizárták a kortezből.

Az ellene indított vizsgálat során a parlament nyílt ülésén Jaim Carna, a köztársaság első pénzügyminisztere többek között a következőket mondta Marchról:

— March rendkívüli ember. Őt alapjában véve nem érdekli a politika. Tulajdonképpen nem volt ő jóbarátja sem Alfonznak, sem Primo de Riverának. Ő annak a jóbarátja, aki őt üzleteiben támogatja és annak az ellensége, aki őt ebben akadályozza. March tulajdonképpen hódító típus.

Azokhoz a kalózkokhoz hasonlít, akik száz évekkel ezelőtt bizonytalanná tették a Földközi tenger vidékeit.

Az állam kárára elkövetett csalásaival nagy vagyonra tett szert. Alfonzzal, Riverával és a volt kormányok majdnem valamennyi pénzügyminiszterével és hadügyminiszterével üzletet csinált és végül valamennyit csufos módon becsapta. A köztársaságnak végeznie kelle ezzel az emberrel, mert különben ez az ember végez a köztársasággal.

Juan March hosszú bünlajstroma révén börtönbe került. Súlyos feygházítélet várt rá, de a börtönigazgatóval és három örével együtt megszökött.

Gil Robels jobboldali pártjának hatalomra kerülése visszahozta a spanyol közéletbe és March most valóra szeretné váltani Carna jóslatát, szeretne a köztársasággal végezni. Ugyátszik, ezt találja most a legjövődelműbb üzletnek. Ő is és előkelő pártfogója, Gil Robles is.

A szekszuális élet enciklopédiája

Szerkesztette: Norman Hair,

a magyar közönség részére átdolgozta:

Dr. DÉCSI IMRE.

Lexikon alak, 360 oldal, egészségvédelem, ára 198 lej, postán utávétellel küldi LEPAGE Cluj. — Kérjen teljes jegyzéket.

„CRÉME VEGETALE VITAMINISÉE

Dr. BERNER“

a legjobb arcápoló creme. Garantáltan higany- és gyógyszermentes.

„Savon vegetale Dr. Berner“

a legfinomabb neutrális arcápoló szappan

Használja ezen készítményeket, arca üde, bársonyos és fiatalos lesz!

Orvosi bevezetési ára Lei 60. — Szappan bevezetési ára Lei 16.

Minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszertárban kaphatók.

Megrendelhető a romániai vezérképvislet: „Agenția Bellissima” Târgu-Mures útján is.

Két

Hat óra

Bucuresti

Tegnap k...
szerre Bu...
nem a leg...
száz embe...
mintegy 5...
gyonban...
dok hozzá...
restit hat...
től a más...
kontinens...
lejbe ker...
Constan...
Pullmann...
Termés...
dott az é...
nemzetisz...
amerikai...
natról és...
érkeztek...
rikába?

Fo

cs

A Buc...
megiepet...
számára...
a perron...
sekre és...
kinálták...
zsebből f...
sek s mi...
mennyi...
debb idő...
lármával...
mindent...
át, vona...

Berna...
aki fény...
állomás...
tot össz...
képezze...
csak...
hogy am...
egyremá...
ket. A f...
Jó fé...
jól kimu...
és neki...
busz áll...
gye a vá...
denki o...
az első...
dükbe...
fényképe...
paloták...

Az an...
csodálko...
multák...
nos felt...
togaták...
Patriar...
dót, a E...
Az an...
ve. Nem...
póban...
restiben...
les körü...
don elv...
szépsége...

H

ték a...
hanem...
ket am...
alig leh...

Orv

Minden...
folyóira...
hető Le...
kapja a...
Lepagét...

Kétszáz amerikai milliomos villám-látogatása a fővárosban

Hat órán keresztül voltak Bucuresti vendégei az amerikai milliomosok. Kéjtutás, ami fejenként félmillió lejbe kerül

Bucuresti, aug. 6. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap kétszáz amerikai érkezett egyszerre Bucurestibe. Kétszáz amerikai, de nem a legközségesebb fajból. Ez a kétszáz ember ugyanis vagyongan összesen mintegy 500 millió dollárt reprezentál vagyongan. A leggazdagabb amerikai családok hozzátartozói látogatták meg Bucurestet hat órára. Az egyik vonat érkezésétől a másik indulásáig. A kirándulás a kontinensen személyenként alig félmillió lejbe kerül az amerikaiaknak. Constantától Bucurestig elsőosztályú Pullmann kocsiiban utaztak. Természetesen a főváros vezetősége tudott az érkezésükről. A perron amerikai nemzetiségű lobogókkal volt ékesítve. Az amerikaiak álmélkodva szálltak le a vonatról és néztek körül. Talán csak nem érkeztek vissza ilyen rövid idő alatt Amerikába?

Fotóriporter a fényképező gép lenesése előtt

A Bucuresti pályaudvar még néhány megépetést tartogatott az amerikaiak számára. Elsősorban rávetették magukat a perronon ácsorgó uccai árusokra, kiflikre és rikkancsokra, akik hangos szóval kínálták cikkeiket megvételre. Minden zsebből fényképezőgép került elő és a misék s misterek abban versenyeztek, ki mennyi fevételt tud csinálni a legrövidebb idő alatt. Ide-oda futkosva, hangos lármával, nagy derűvel fotografáltak mindent, gyerekeket, plakátokat, utasokat, vonatokat.

Bermann, a híres bucuresti fotóriporter aki fényképezni jött az amerikaiakat az állomásra, schogysem tudott egy csoportot összehozni belőlük, hogy lefényképezze őket. Ezzel szemben egyszerre csak azon vette észre magát, hogy amerikai hölgyek veszik körül, akik egymásra kattogtatják róla a felvételeket. A fotóriporter a lencse elé került. Jó félóra telt el, mire az amerikaiak jól kimulatták magukat a fényképezéssel és nekiindultak a városnak. Tizenöt autóbusz állt elő, hogy hat óra alatt végig vigye a városban az amerikai csoportot. Mindenkori ott szállt fel, hol lehetett. A férj az első autóbusszal, a feleség a tizenegyedikbe. És az autóbusszon is működtek a fényképezőgépek, villamosról, uccákról, palotákról, nőkről...

A csodálkozó amerikaiak

Az amerikaiak hallatlanul jól tudnak csodálkozni. Hat óra alatt alaposan kibámulták magukat. Gyors beszédük általános feltűnést keltett városzerte. Meglátogatták a Cismigiu-t, a Károly-parkot, a Patriarhiát, a Brătianu bulvárdot a Lidót, a Kiseleff szosszét, stb.

Az amerikaiak öszintén meg voltak lepve. Nem várták, hogy egy amerikai telepében fejlődő várost fognak látni Bucurestiben. A hatalmas blokkházak, a széles körutak megtetszettek nekik. A strandon elvárásolta őket a bucuresti nők szépsége.

— Honnan vesznek ennyit? — kérdezték az amerikai fiatalemberek és alig hanem összehasonlították a strandoló nőket amerikai partnereikkel, akik között alig lehetett jóképűt találni.

Orvosi Mérnök! Gyár!

Minden német (25% redukió!), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagétól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

Délben nagy asztal körül ebédelnek az amerikaiak. El vannak ragadtatva a fogadtatástól, a város szépségeitől, a nőktől és az ételektől. Megállapították, hogy Newyorkban sem lehet olyan jól falatozni, mint Bucurestiben. Az asztaltársaság elhatározta, hogy a kirándulást szervező társaságtól egy hetes bucuresti tartózkodást fog követelni.

Mária királyné ruhái

Ezután a társaság elindult valami bu-

curesti emléket vásárolni. Gyalogosan vágta neki a Victoriának és az üzletkirakatokban nézdegéltek vásárolni valók után. Az egyik üzletben selyemből szőtt román ruhákat találtak. Valamelyiknek eszébe jutott Mária királyné, akit gyönyörű román kosztümben fényképeztek le az amerikai folyóiratok.

— Olyan ruhákat akarunk venni, amelynek Mária királynénak vannak — rontottak be az üzletbe és valósággal kifosztották a román népviseletű ruhákból a Victoriát átaruházait.

Az azonban szaiadt és hat óra múlva az amerikaiaknak kinn kellett lenniük az állomáson. Hamarosan el is helyezkedtek a finom Pulmannokban. Egy év múlva tovább maradnak. Azzal bucsuztak, hogy jövőre hosszabb ideig tartózkodnak Romániában, mint bárhol másutt.

Ezzel az ígérettel és rengeteg kendőlengetéssel utaztak vissza Constanta felé. (1. j.)

Szélsőjobboldali nevelés a romániai elemi és középiskolákban

Petrescu ezredes feltűnéskeltő interpellációja

Bucuresti, aug. 6. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter röviddel ezelőtt körrendeletben utasította az összes elemi és középiskolák igazgatóit, hogy súlyos szankciók mellett akadályozzák meg a tanuló ifjúságnak a politikában való részvételét.

Ezzel kapcsolatosan Petrescu ezredes, Gorjmegeyi Junian-párti képviselő interpellációt jegyzett be a kamarában. A képviselő a kamara elnöksége útján különböző iratokat és jelentéseket kér annak igazolására, hogy különösen egyes regáti megyékben a fennálló törvények és rendeletek ellenére egy bizonyos politikai irányban és egy bizonyos politikai szervezet szemontjainak megfelelően nevelik az ifjúságot.

Panama-vadakat emelnek Donescu bucuresti főpolgármester ellen

A jégvány miatt is Donescut teszik felelőssé

Bucuresti, augusztus 6. Megirtuk, hogy a kánikulai napokban Bucuresti sokat szenvedett a jégvány miatt. A fővárosi lapok most feltűnő élességű támadásokat intéznek Donescu főpolgármester ellen, akit személyében tesznek felelőssé a fővárost kinzó jégvány miatt. Donescu ellen nem ez az első vád és éppen a liberális kormányval összeköttetésben levő napilapok azok, amelyek egyre sürűbben támadják a főpolgármestert. A liberális párt egyik jelentős csoportjának, a H-csoportnak hivatalosa, a Nationalul Nou, állandóan közöl kompromittáló adatokat a liberális főpolgármester működéséről.

A Nationalul Nou cikke nyomán a nemzeti parasztpárt hivatalosa, a Dreptatea is megismétli ezeket a vádakokat. A lap megállapítja, hogy a jégvány a Frigul-társaság működésének következménye, melynek Donescu a főszervezője.

A rosszul működő jégvállalat ellen 35 kihágási pert adtak már eddig be, de a főpolgármester ezeket megsemmisítette. A polgármester a város fontos értékeit adta koncesszióba barátainak és ezeket csak ak-

kor vonta vissza, amikor a lapok a üzelmeket leleplezték. A városi költségvetést Donescu a legnagyobb titokban hozta nyilvánosságra és nem is engedte nyilvános vitára, mert ezzel leleplezték volna a város ügyvezetését.

Ugyancsak a H-csoport lapja állította azt is, hogy Donescu a „Verde” kerület polgármestertől, Mataktól, 850 ezer lejért vett meg a város részére néhány négyszögletű telket a Victorián. Hogy a nyilvánosság felelősségétől szabaduljon, Donescu azt állította, hogy az egész ingatlant megvásárolta, holott mindössze néhány négyzetölnyi területről van szó.

A nemzeti parasztpárti lap csodálkozik azon, hogy a főpolgármester, akit az egyik liberális lap állandóan támad és a Porunca Vremii, mely tudvalegőleg szintén közel áll a kormányhoz, napról napra közöl támadásokat ellene, még mindig hivatalában van. A coteroceni szerencsétlenség tárgyalásain azzai, hogy Vasile Vasilescu alpolgármestert másfél évre ítélték, bírói ítélet állapította meg a főváros felelősségét, ami egyedül is elegendő lett volna Donescu megbuktatásához.

Marienbadban összeült az Agudasz Jiszroel világ-szervezet nagytanácsa

Lewin főrabbi és Jacob Rosenheim referátumai. „Palesztina zsidó ország volt és marad” — mondotta Lewin főrabbi

Marienbad, aug. 6. Augusztus 4-én, kedden délelőtt vette kezdetét Marienbadban, a Continental szálló dísztermében az Agudasz Jiszroel világ-szervezet nagytanácsának ülése, a Knessio Mechino, amelyen mintegy száz delegátus vett részt, tizen-négy országból.

A megnyitó beszédet az Aguda központi tanácsának elnöke, Aron Lewin rzeszovi főrabbi, volt lengyel képviselő tartotta, aki a csehszlovák hatóság képviselőjén kívül meleg szavakban üdvözölte a megjelent rabbikat, különösen a „Gerer

Rebbe”-t, majd nagy érdeklődés közepette tartotta meg általános referátumát a zsidó nép helyzetéről és problémáiról. Lewin főrabbi a palesztinai zavargások áldozatairól is megemlékezett és többek között a következőket mondotta:

„Palesztina, zsidó ország”

—A zsidó nép túl fog élni minden gyűlölködést és üldöztetést. Palesztina zsidó ország volt és marad. De Knessio Mechino-ból induljon ki egy belső figyelmeztetés is összes testvéreinkhez, hogy találjanak vissza a Tóra útjára. Az Aguda tárt ka-

A legideálisabb fertőtlenítőszer a GYRALDOSE

Mert antiszeptikus készítmény, nem tartalmaz maró anyagokat és mégis elpusztítja a mikrobákat. Trioximetilene és aluminium alapon állítják elő.

GYRALDOSE-t kell használni minden hölgy — aki vigyáz egészségére — úgy reggel, mint este.

A GYRALDOSE-nak, amelynek tekintélye ma már világhírű és mindennap még nagyobb lesz — nincs versenytársa, mert valósággal lehetetlen, hogy egy készítményben még megfelelőbb és még tökéletesebb keverésben találjuk meg a szükséges alkotórészeket.

A GYRALDOSE elsőrendű készítmény, nem tartalmaz mérgező anyagokat, megakadályozza a pangást, nagy felszívóképessége van, elősegíti az elhaggesedést, a fehérfolyás speciális gyógyszere. Illata nagyon kellemes, biztosítja a szervezet kellemes közérzetét.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban.

rokkal akar fogadni mindenkit, aki vele együtt arra a felismerésre jutott, hogy a Tóra volt az évezredek, gondterhes, de egyben dicsőséges múlt kiindulási pontja és a jövőben is csak a Tóra tarthat fenn bennünket,

Ezután a Gerer Rebbe, a sochazovi, sadagorai, moszizi és serethi rabbik üdvözölték a kongresszust, majd J. Horovitz és a Palesztinában élő négyezer csehszlovák állampolgár nevében méltatta dr. Benes köztársasági elnököt és Massarykot, a felszabadító elnököt.

Jacob Rosenheim beszéde

Az üdvözlések elhangzása után lépett a szószékre Jacob Rosenheim, az Agudasz Jiszroel világszervezetének elnöke.

— Az emberiség — mondotta többek között — válságos időköt él. Tehetetlenül áll a fenyegető háborus veszedelemmel szemben, mert nem képes összedogni Isten békeeszméje nevében. E pillanatban a zsidóság feladata a népek körében hirdetni Isten szuverenitását.

Jacob Rosenheim ezután történelmi visszapiantást vetett a zsidó asszimiláció keletkezésére és a cionizmus fellépésére, hogy ezután a zsidóság aktuális kérdéseire térjen rá. Támadja a zsidó világszervezetet, amely szerinte pártügy lett. Ugyanekkor kijelenti azonban, hogy az Aguda szükségének tartja az összes fennálló nagy zsidó testületek együttműködését tárgyi alapon. Erre ma nagyobb szükség van, mint valaha.

— Bármilyen nagy is a feladat, amely Palesztinában hárul ma a zsidóságra, — mondotta Rosenheim —, nem szabad elhanyagolni a galuti zsidó feladatokat. Az ortodoxiának érvényesítenie kell nagy befolyását a zsidó bevándorlás érdekében. Palesztinában megegyezést kell keresni az arabokkal, mert a tankokkal és repülőgépekkel fenntartott biztonság nem lehet sokáig elviselhető.

A Knessio Mechinoval egyidejűleg az Agudas Jiszroel ifjúsági szervezetei is konferenciát tartottak Marienbadban. Az ifjúsági konferencia állásfoglalt azon terv ellen, hogy a Poale Agudasz Jiszroel egyesüljön Palesztinában a Hapoel Hamizrachival.

— Hatalmas adag nikotinnal öngyilkos lett egy varrónő. Debrecenből jelentik: Szokatlan módon vetett véget életének Bakó Janka 27 éves debreceni varrónő. Husz gram nikotint vett be, amely azonnal megölte a szerencsétlen leányt. A fiatal varrónő szerelmi bánatában vette be ezt a nagy adag mérget, amely elegendő lett volna 1000 ember megölésére.

Preservatív! Egészsége érdekében ne fogadjon el „OLLA” helyett más óvszert, mert azok értéktelen imitációk. „OLLA” huszonhat állam egészségét óvja.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Timisoara, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nap óta süllyedő tendenciát mutat itt a Banatban a higgany s ez a körülmény: — az átvonuló eszések s az időjárás normalizálódása az üzleti életet is jótékonyan felfrissítette. Az átvonuló eszések a lábonálló termés, de különösen a tengeri és egyéb gyümölcs-termékek további fejlődését befolyásolta igen kedvezően s így a további kedvező augusztusok egyrészt s a normalissá vált időjárás, másrészt lehetővé teszik az egész vonalon az intenzívebb üzleti élet kialakulását.

Változatlan kedvező hangulat a bankpiacon

A legutóbb egy igen tekintélyes itteni pénzügyi szakembert szólaltattunk meg, aki a banküzlet mai menetével kapcsolatban — ha mindjárt óvatossá, — de kétségtelenül optimista kijelentéseket tett. Az elmúlt egy hét alatt a banküzlet lényegesen változásokon nem ment keresztül. Ezidő szerint az a helyzet, hogy a hetek óta tartó javuló irányzat változatlanul tartja magát és ez a momentum bankkörökben is felfokozza az ambíciókat és üzletkedvet: Figyelemre méltó körülményként elkönnyülhetjük, hogy újabb a banati bankok is erősen bekapcsolódtak a gabonakampányba. Ezideig ugyanis az volt a helyzet, hogy inkább a fővárosi és a dunamenti városok pénzügyi életét dominálták itt a Banatban a helyzetet. Az utóbbi napokban ez a helyzet lényegesen megváltozott s ezáltal már megállapíthatjuk, hogy az itteni bankok legtöbbje a gabonakampánnyal kapcsolatban már újabb elsőrendű szerepet visz a piacon.

Az elmúlt napokban az itteni bankok értékpapírokkal is élénk üzleteket bonyolítottak le. All ez a megállapítás különösen a legutóbbi két belföldi kölcsön kötvényeire.

Örvendés tény az is, hogy az elmúlt hetekben a betétállomány is növekedést mutatott. Ez természetesen a hitelügyleteket is elősegíti. Mint már az elmúlt ízben is kiemeltük: — ezidő szerint minden hitelügylet, aki komoly fedezetet tud nyújtani, könnyen és zavartalanul kaphat komoly összegű kölcsönöket.

Az elmondottaknál is fontosabb az, hogy a közeledő ősze igen bizakodó a hangulat. Itt a Banatban az ősz folyamán, valóban, nagyszabású üzletek lebonyolítására számítanak.

Hossz a gabonapiacra

Talán teljesen példátlanul áll az a körülmény, hogy ezáltal rendkívül gazdag a buza-termésünk s ennek ellenére hétről-hétre, sőt újabb napról-napra emelkednek a buzaárak. A buzaárak emelkedő tendenciájára igen jellemző, hogy egyes verziók szerint nincs kizárva, miszerint augusztus végére, illetőleg szeptemberben a buzaárak itt a Banatban is el fogják érni az 500, de esetleg a 600 lejes nivót. Még különösebben hat az a hír, hogy az ország buzafeleslege már kifogyófele van s egyesek szinte azt a tanulságot vonják le, hogy igen üdvös volna, ha már most szabályoznák a buza kivittelt, nehogy megtörténjenek a lehetetlenség, hogy Románia a belföldi szűkséget fedezése szempontjából maradjon áru nélkül.

Minden bizonnyal mindkét föltevés tulzott. Hogy ennek a két hírnak a kolportálása azonban mire jó s a háttérben mi húzódik meg — talán nem is olyan nehéz kitalálni. Egyesek már a kampány elején nagybőrművű buzabevásárlásokat eszközöltek s ezek az adott helyzetben hosszra spekuláltak és spekulálnak. Ezeknek nyilvánvaló érdeke, hogy

a buza minél magasabb árat érjen el. De ettől függetlenül a földművelésügyi minisztérium ama közleményei, melyek új kiviteli rezsimről számolnak be, nyilvánvalóan, nagyban hozzájárultak a helyzet összekuszálásához és ebben az atmoszférában a spekuláció előszeretettel hivatkozik arra, hogy a minisztérium is azért akar lemondani a mai kiviteli rendszerről, mert hiszen a buza ára amugyis felugrik majd 500—550—600 lejes nivóra s ilyen körülmények között igazán nincsen szűkség kiviteli jutalmakra.

Tény az, hogy máig sincsenek tisztában azzal, hogy a tengerentúl milyen eredményeket produkált a buza-termés, mint ahogy ezideig Oroszország sem igen hallatott magáról. A legújabb jelentések szerint az azonban már bizonyos, hogy Amerikában korántsem volt olyan rossz termés, mint ezt korábban beállították s éppen ezért nincs kizárva — ha nagyobb meglepetések ezuttal nem is fordulhatnak elő —, hogy az amerikai és az orosz buza megjelenése az árak további emelkedését megakadályozza.

Az elmondottak után inkább realitásnak látszik az a komoly szakkörök által vallott feltevés, hogy mindaddig, míg a román buza piac van a külföldön, mindent el kell követni abban az irányban, hogy a hazai felesleget gondolkodás nélkül plasztifikálják és értékesítsék. A kivitelnek ezidőszori leállítását olyan mulasztásnak számíthat, melyet később majd semmilyen erőfeszítés árán sem lehet behozni.

A legnagyobb baj az, hogy a hivatalos minisztériumi körök pillanatnyilag várakozó álláspontot helyezkedtek, helyesebben: — a tétovázó politika sikkjára léptek, ami semmi esetre sem kedvező a mai adottságok közepette. Ezzel párhuzamosan az is igen nagy bajnak számít, hogy az utóbbi időben fantasztikus hírek kerültek forgalomba a buza-üzlettel kapcsolatban. Ezek a hírek arról tudnak, hogy a földművelésügyi minisztérium, de még inkább Negura miniszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a buza és általában a gabonakivittelt államosítja s így ebből az üzletágból teljesen kirekesztik a magán-kereskedelmet. Egy ilyen tervnek kritikai taglalásába belebocsátkozni ezuttal időszertelen volna. Az azonban tény: hogy ilyen terveknek a lanszírozása állandó izgalomban tartja az egész piacot, ami aztán a további jövő szempontjából cseppet sem áldásos.

Gabonapiac: Ezidőszori az árak az egész vonalon szilárdak. A román tengeri kikötők dominálják különben a piacot s a mai nemzetközi adottságok mellett további árszilárdulásra számítanak. Az árak egyébként a következők: 78-as buza 410, 80-as pedig 420, ami constantai paritásában már a 490—500 lejes nivót is eléri. A többi gabonafélékben a tengeri 290, a zab 250, a takarmányárpa 250, a tökmag 1000, a banati repce 680, illetőleg a káposzta repce 700 lej.

Lisztpiac: A malmok körében igen élénk a vételkérő buza iránt. Ez egyrészt azt a magyarázatot adja, hogy az itteni malmok idejében akarják magukat ellátni a megfelelő mennyiségű búzával, másrészt az idén a Banatból nagykvantum lisztet fognak előreláthatólag az ország különböző részeibe szállítani, s ebben az üzleti lehetőségben minden malom szeretné kivenni a részét. Az árak a

Aki meg akarja ismerni a cionista mozgalmak okait, előzményeit és vezető egyéniségeit, olvassa el SZABÓ IMRE

UJ ZSIDÓK

című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Moses Hess — A. D. Gordon — Herzl Tivadár — I. Trumpeldor — Rachel

érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjúsági csoportok, iskolák, kulturegyletek husznál több példány megrendelése esetén jelentékeny árkedvezményt kapnak. Megrendeléseket pontosan elintézz az Uj Kelet könyvosztálya Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Milliókat nem,

de 400 értékes, gyönyörű berendezési tárgyat nyerhet

a cluji Zsidóórház tárgysorsjátékán

Egy sorsjegy ára 50 lej. Sorsjegyek megrendelhetők a Kereskedelmi Hitelbank Rt.-nél Cluj, Piața Unirii 20. Arusítás az ország összes jelentősebb városaiban. Ha Zsidóórház sorsjegyet vásárol, segít beteg és ápolásra szoruló embertársain.

következők: nulláslist kismalmi 760, nagymalmi 770, továbbá 4-es 630—690, 5-ös 630—650, 6-os 590—600, továbbá korpa 290—295 lej mázsánként zsákkal együtt.

Az állatkivittel és a belföldi piac hírei

A Banatot és Arad megyét főként a közelmult napokban egy perzsa bizottság látogatta meg s itt megtekintette a nagyobb uradalmak loállományait. A perzsa bizottság a helyszínen meggyőződhetett arról, hogy különösen Arad megyében olyan lötenyésztes folyik, mely a legkényesebb követelményeknek is megfelel. A bizottság egyelőre jelentést tett a perzsa kormányának a látottakról, de minden remény megvan arra nézve, hogy az ősz folyamán nagybőrszabású lökivittel indul meg Arad megyéből Perzsiába.

Az itteni állatkiviteli szindikátus adatai szerint az elmúlt fél év alatt, tehát 1936 január elsejétől július 1-ig bezárólag exportkivitteltünk a következőkben alakult: Szarvasmarha 22.190 (tavalyi 42.559-el szemben), juh 14.839 (tavalyi 53.336), sertés 86.801 (tavalyi 43.029), 16 1373 (tavalyi 1743) drb., továbbá: 164.575 kg. zsir, 68.808 kg. hus (tavalyi 89.839 kg.), valamint 270.006 kg. bacon a tavalyi 606.349 kilóval szemben.

A kimutatott számadatokból megállapíthatjuk, hogy nagy visszaesést mutat a szarvasmarha, juh és bacon kivitteltünk. Ezzel szemben a sertés kivittel erősen emelkedett.

(f. m.)

— Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségek-nél, vérszegénység, sápadtság és lesóványodás eseteiben raggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti a tápanyagok vérbejutását. Az orvosok ajánlják.

Kodolányi János: A vas fiai. Kodolányi János, az új magyar irónemzedék egyik legkiválóbb és legnépszerűbb tagja, hatalmas történelmi regénnyel ajándékozta meg a magyar irodalmat. A vas fiai, mely a tatárjárás drámaian mozgalmas korának megelevenítése, egészen új utakon jár. Nem királyok története, nem történelmi rekvizitumok gyűjteménye, hanem magának a középkori magyar népek életrajza. Stílusában is remekmű Kodolányi János új regénye: finoman archaizáló nyelve a legízesebb, legtelibb magyar nyelv. A hatalmas kétkötetes regény, amely az Athenaeum kiadásában jelent meg, nagy nyeresége a magyar történelmi regényírásnak. 800 lap, nagy alakban, remek kiállításban 264 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum-szenzációk teljes jegyzékét.

Ijesztő méreteket ölt Bécsben a zsidó nyomor

Bécs, aug. 6. A Zsidó Távirati Iroda illetékes helyről szerzett információk alapján megállapítja, hogy tavaly óta ijesztő mértékeket öltött a keresetnélküliség a bécsi zsidóság körében. A zsidó hitközség munkaközvetítő hivatalának minden erőfeszítése ellenére egyre nehezebb munkát találni a zsidó munkanélkülieknek. A tönkrement kereskedőknek és iparosoknak egyáltalán nincs semmi kilátásuk arra, hogy munkához jussanak. A zsidó hitközség munkaközvetítő hivatala a zsidó közvéleményhez fordul azzal a kérelemmel, hogy segítsen munkához és kenyérhez juttatni a zsidó nincsteleneket. A zsidó ember bojkott alatt áll, amellyel szemben nem tud védekezni.

Románia és Palesztina kereskedelmi kapcsolatainak növekedése

Bucuresti, aug. 6. A külkereskedelmi kapcsolatok Románia és Palesztina között 1935-ben és 1936 első négy lényeges növekedést mutatnak. 1935-ben Románia 408 millió lej (1934-ben 315 millió lej), értékű árut szállított Palesztinába, míg onnan mindössze 56 millió lej értékű árut importált. Ilyenformán 352 millió lej aktív-saldo mutatkozik Románia javára. 1936 első négy hónapjában a kivittelt többlet 64 millió lej volt: 103 millióért exportált és 39 millióért importált Palesztinából Románia.

Agentprovokátorok idézték elő az antiszemita zavargásokat Algirban

Páris, aug. 6. Közölte az Uj Kelet, hogy Algir egyik egyik kisvárosában, Bou Saadaban, zsidóellenes zavargások törtek ki, amelyeknek következtében az arab hulligánok egy zsidó embert a rendőrök szemelátára leterítették. A zsidóról kinyomozták, hogy Felix Attia a neve és rézműves.

Miközben Algirban a helyzet nyugodt, Tunisban újabb antiszemita zavargások keletkeztek. Gafsa városában a csőcselék számos zsidó boltot fosztott ki és inzultálta a kereskedőket. A francia kormányzó rendeletére Gafsa városába katonai megerősítést küldtek. Egy szengál vadász katoná, valamint két arab megsebesült a zavargások során.

Leon Blum miniszterelnök és Salengro belügyminiszter Algir főkörmányzójával, aki egy vízi repülőgépen váratlanul Párisba érkezett, hosszabb tanácskozást folytatott a mohamedán lakosság nyugtalanosságának okairól és a szükséges rendszabályokról. Megállapították, hogy sem gazdasági, sem vallási okai nincsenek az újabb zavargásoknak, amelyeket agent provokátorok idéztek elő. A francia baloldali sajtó az északafrikai eseményeknek nagy jelentőséget tulajdonít. A Népfőnt összes lapjai izgatott hangon tárgyalják az antiszemita provokációkat.

Mannheim—Grosz Héber-magyar szótár

628 lap, 44 oldal nyelvitan, egészvázonkötésben 330 lej.

LEPAGE-nál Cluj

Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen Judaea jegyzéket.

Bucur
Pitești
lést tar
formába
galom
emelked
resztény
a Fron
zása, a
ment v

Ez a
be, sőt
zióval,
és Vajd
megind
A hirt
amelyet
Köszinü,
ő részül
leg foly
szervez
dor elle
C. Ange
tákkal
addig M
zetője
Frontul
adja ma
mint kü
Vajda
wok sor
beszéde
képvisel
ebben a
szervez
mitán
ret, han
képvisel
szerénye
gyalásol
együttm
zet közz
zéki akc
kollabor
nak el a
a két s
legközel
állítólag
zistákka
arra, ho
járuljon

A ké
térése u
ca Vren
miért va
kor, mi
nemzeti
tőzkodik
sa, hogy
part akt
azután
döntést.

A job
kampány
tőzkodó
retes, n
románia
selte és
szimus a
jában, a
kező kis
napvilág
„Dr.
jen-e az
eszmélet

Vil

160 szöve
kerteszet
könyve n
viszonyok
meg. Mü
664 lej L

Ellenzéken és kormányon való együttműködésről tárgyal Vaida a cuzistákkal

A cuzisták veréssel fenyegetik meg dr. Luput, ha vissza merne térni az országba

Bucuresti, aug. 6. A Frontul Românesc piteștibeni Vajda Sándor részvételével gyűlést tartott, amelyen a szónokok az ismert formában ismertették a valachista mozgalom programját. A gyűlés egyik kiemelkedő programja volt a helyi keresztény nemzetipárti hívek többségének, a Frontul Românesc-hez való lecsatlakozása, amely ünnepélyes formák között ment végbe.

Fuzió helyett együttműködés

Ez a hír nem igen hozható összefüggésbe, sőt inkább ellentétben áll azzal a verzióval, hogy a keresztény nemzeti párt és Vajda Sándor szervezete között ismét megindultak az egyezkedési tárgyalások. A hírt a „Porunca Vremii” lánsszítja, amelyet a cuzisták inspirálnak és így valószínű, hogy a kezdeményezés most is az ő részükről indult ki. Az őszel tudvalevőleg folytatják már fuzió tárgyalások a két szervezet között, ezek azonban Vajda Sándor ellenállásán meghiúsultak. Míg Tilea, C. Angelescu és D. R. Joaniteșcu a cuzistákkal való fuzió mellett kardoskodtak, addig Mirto és a frakció még néhány vezetője kategorikusan ellenezte, hogy a Frontul Românesc szöröstül-böröstül eladja magát a cuzista tuzásoknak, úgy bel, mint külpolitikai szempontból.

Vajda Sándor maga a fuzió tárgyalások során és a nyilvánosság előtt tartott beszédeiben is arra hivatkozott, hogy ő képviseli a nagy nemzeti megmozdulást ebben az országban, tehát a nacionalista szervezetek mellett van a helyük, miután a Frontul Românesc nem pártkeret, hanem átfogó nemzeti mozgalmat képvisel. A Porunca Vremii szerint ezuttal szerényebb keretek között folynak a tárgyalások. Arról van szó, hogy szoros együttműködést létesítsenek a két szervezet között, amelynek lényege között ellenzéki akció és a kormányon való szoros kollaborálás volna. Attól sem zárkóznának el a megegyezés kezdeményezői, hogy a két szervezet közös listát állítsanak a legközelebbi választásokon. Vajda Sándor állítólag már nem él fenntartásaival a cuzistákkal szemben és hajlandóságot mutat arra, hogy egy ilyen megegyezéshez hozzájáruljon.

Hajza dr. Lupu ellen

A kérdés Goga külföldről való hazatérése után kerül letárgyalásra. A Porunca Vremii megmagyarázza azt is, hogy miért van szükség Goga hazatérésére, akkor, midőn Cuza professzor, a keresztény nemzeti párt „főelőke” az országban tartózkodik. Eszerint Cuzának az a felfogása, hogy az ilyen kérdések letárgyalása a párt aktív elnökét, Gogát illeti meg, aki azután vele együtt beszél meg a végső döntést.

A jobboldali lapok egyébként zabolátlan kampányt folytatnak a még külföldön tartózkodó dr. Lupu ellen, aki, mint ismeretes, nemzetközi béke-konferenciákon a romániai demokratikus pártokat képviselte és volt bátorsága szót emelni a fasiszmus és a háború ellen. A cuzisták lapjában, a Tara Noastraban például a következő kis látott ezzel kapcsolatban napvilágot:

„Dr. Lupu nem tudja, hogy visszatérjen-e az országba, vagy sem. Bizonyára szemléletre tért Párisban elkövetett súlyos

PETRANYI FERENC:

Virág- és diszkertészet

160 szöveggel, 357 lap. A szerző a m. kir. kertészeti tanintézet rendes tanára. Ez a könyv most jelent meg és teljesen a mai viszonyoknak és ízlésnek megfelelően írt meg. Művét kezdők is használhatják. Ára 104 lej LEPAGE-nál Cluj. Postán utánvétellel portómentesen.

baklövésai után és számot vet azzal, hogy mostani hazatérése milyen kockázattal jár. Ezért jobbnak látta Hudita professzort előküldeni, aki helyette magyarázkodik. Lupu dr manőverei azonban hiábavalóak. Párisban viselt dolgait nem lehet elfelejteni és azokról olyan fizetség jár, amint megérdemel. A legjobb volna, ha Lupu dr kinn maradjon a kommunisták között, akiknek társaságában oly jól érzi magát.”

A nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea mai számában felhívóerővel tiltakozik az ellen, hogy ez a brutálisokkal való fenyegetőzés egyáltalán

napvilágot láthatott. „Falvaink parasztszajai tudják meg, hogy meg akarják vezetni vezéreinket. A 13 milliós és cíucei kastélyos Goga a becsületes és szegény dr Lupu megverésére uszít” — írja a Dreptatea. Vádoljuk a gogista-cuzista csoportot, hogy a rendbontás atmoszféráját tartja fenn az országban. Vádoljuk a csoport vezetőit, hogy bandákat tartanak, amelyeket ellenfeleik ellen uszítanak. Vádoljuk a kormányt, hogy büntétára a gogista-cuzista bandáknak. És vádoljuk a liberális pártot, amely gyávanak és gyengének bizonyul az országot elborító anarchikus hullámmal szemben.

Ujabb bizalmi szavazat a Leon Blum kormányának

73 gyárat tartanak még megszállva a munkások

Páris, aug. 6. (Rador.) A kamara mai ülésén Dignac jobboldali képviselő megkérdezte a belügyminisztert, miért nem akadályozza meg, hogy a munkások elfoglalják a gyárat? Salengro emlékeztetett arra, hogy a munkakonfliktusok nagyrészt megáldották és csupán 73 gyár van még elfoglalva mintegy 4000 munkás által.

Leon Blum meglegedését fejezte ki afelett, ahogyan a kormány a konfliktusokat békés megegyezés útján megoldotta. A kamara ezután 381 szavazattal 187 ellenében megszavazta a kormány azon kérését, hogy a többi interpellációt később tárgyalják le.

Hatvan százalékban angol, negyven százalékban német eredetűek a palesztinai arab terroristák fegyverei

A legtöbb jeruzsálemi törvényszék kontraktarozza a közigazgatási hatóságok megtorló rendszabályait

Jeruzsálem, augusztus 6. Lapunk tegnapi számában röviden jelentettük, hogy Haifa közelében az arabok megölték két zsidó segédrendőrt. A Zsidó Távirati Iroda mai jelentése részletesen ismerteti a két zsidó rendőrhatalánál körülményeit. Az egyik 22 éves volt és neve Jehoas Zoller, a másik 23 éves és neve Jizhak Kalischewski. Mindketten Lengyelországból származtak és legutóbb Yokneam kolónián teljesítettek őrszolgálatot a Karmel és a Zebulon hegyek között. Vasárnap őrzésükre mentek és többé nem tértek vissza. Hétfőn reggel holtan találták őket a kolónia közelében. Dum-dum-golyókkal ölték meg őket a támadók.

A két zsidó segédrendőr tragikus eleste mélyen megrendítette az északpalesztinai zsidó lakosságot s különösen a dum-dum golyók használata váltott ki óriási felháborodást a terroristák ellen. Ez volt a zavargások kitörése óta az 52-ik, illetve 53-ik zsidó áldozat.

Az Agency és a zsidó kolóniák memoranduma a kormányhoz

Jeruzsálem, augusztus 6. A Jewish Agency exekutívje emlékiratot nyújtott át a kormánynak, amelyben

követeli azon arab tisztviselők elmozdítását, akik aláírták a zsidó bevándorlás beszüntetését követelő arab memorandumot.

Az Agency követeli a kormánytól, hogy ezeknek helyére olyan arab és zsidó tisztviselőket állítson, akik nem vállaltak szolidaritást a szóbanforgó memorandum aláírásával.

Az emeki és a saroni zsidó kolóniák ugyancsak emlékiratot nyújtottak át az ország összes kerületi biztosaikhoz, amelyben kijelentik, hogy nincs bizalmuk azon arab hivatalnokok iránt, akik aláírták a főkormányzóhoz intézett memorandumot, melyben a zsidó bevándorlás beszüntetését kérték. A kolóniák követelik ezen tisztviselők elbocsátását.

A jeruzsálemi törvényszék a közigazgatási rendszabályok ellen

Jelentette már az Uj Kelet, hogy a legtöbb jeruzsálemi törvényszék törvénytelennek minősítette a közigazgatási hatóságok által,

városokra és falvakra kivetett kollektív bírságokat és ezzel az állásfoglalással megsemmisítette a kormány egyik leghatékonyabb retorzió eszközét a zendülők és merénylők ellen. Legujabb jelentés szerint

a legtöbb jeruzsálemi törvényszék a politikai agitátoroknak foglyotáborokba történt internálásai ellen is állást foglalt.

A törvényszék felszólította a hatóságokat, hogy fejtsek ki azokat az okokat, amelyeknek alapján foglyotáborban tartják és nem bocsátják szabadon Sidky Hassan Dajani jeruzsálemi ügyvédet és sztrájkvezért. Ez a döntés könnyen precedenst képezhet, amely mértéktadó lehet a többi internálásokra is, miután a törvényszék az angol jobboldal palesztinaiába átitított azon elvre hivatkozik, mely a személyi szabadság biztosításáról szól.

A zsidó munkások felhívása az arabokhoz

Zemach közelében, a Kinereth tó partján gátat építenek zsidó munkások, akik a környék zsidó kolóniáinak zsidó munkásaival karöltve felhívást intéztek a zemachi és környékbeli arab munkásokhoz, amelyben rámutatnak arra, mily nagy különbség van a jelenlegi politikai sztrájk és a multban történt sztrájkok között. A felhívásban hangsúlyozzák a zsidó munkások, hogy a jelenlegi politikai sztrájk a zsidó munkás és minden zsidó károsítására irányul, míg az előbbi sztrájkoknak gazdasági alapjuk volt, melyeknek során a zsidó munkások támogatták az arabokat követeléseikben. „Milyen károkat okoztak nektek az évtizedek során a daganjai, kinerethi és más telepeken élő zsidók? Milyen károkat okozott nektek Ruthenberg, aki munkát és kenyeret adott nektek? Az arab munkás a zsidó vállalatokban jobb munkafeltételeket és magasabb béreket kap, mint az arab vállalatokban. A jeruzsálemi és jaffai arab vezetők Libanonban üdülnek, míg a szegény lakosságot, melynek sorsa amugyis nehéz, sztrájkra kényszerítik. A zsidó munkás nem akarja elvenni az arabok munkáját. Ennek bizonyosságául a zsidó munkások felhívják arab kartársaikat, hogy térjenek vissza a közös munkához.

Az arab terroristák vezére A Haarec című héber napilap érdekes ada-

tokat közül az arab terroristák vezetőjéről, akinek főhadiszállása a jenini hegyekben van. A terroristák tulajdonképpeni vezére Fabri Efferdi Abdu Hadi. A terroristafőnök 70 éves, de magas kora ellenére rendkívül mozgékony. Az ország egyik előkelő családjából származik. Már mint fiatalember résztvett a nablusi és jenini hegyek között garázdálkodó banditák hadjárataiban. Több ízben hoztak ítéletet ellene a török bíróságok. Előbb tizenöt, majd később huszonöt évi fegyházra ítélték, de sikerült megmenekülnie a börtönből és elrejtőznie a jenini barlangokban. Ma az ő parancsa alatt állanak a hegyvidéken megszervezett terroristák és ő meneszt olykor-olykor kisebb csapatokat a városokba terrorcselekmények végrehajtására.

A Haarec információi szerint a terroristák 50 százaléka hitbuzgó mohamedánokból, husz százaléka városi munkásokból, 10 százaléka büntetett gonosztevékből, 10 százaléka Szíriából és Transjordániából bevándorolt arabokból és 10 százaléka Jeruzsálem vidékéről való keresztény arabokból áll. Minden terroristának meg kell esküdni arra, hogy ha akár sebesülten, akár sértetlenül fogságba kerül, nem árulja el bajtársait. Ellenkező esetben a halál fia. A zavargások első idején nagyon kevés fegyverrel rendelkeztek a terroristák, de néhány hétre rá valóságos elvált árasztva fegyverekkel és munióival.

A fegyverek hatvan százaléka angol, negyven százaléka német eredetű. A muniókat maguk gyártották, az ehhez való anyagokat viszont külföldről kapták.

Biztosítják a litvániai zsidók képviseletét a sejmében

Kaunas, aug. 6. Litvánia belügyminisztere, Julius Caplicas tábornok egy, a sajtónak adott közlése szerint a sejm elé legközelebbi törvényjavaslatot fognak be-terjeszteni, amely biztosítja a litvániai zsidó közösség képviseletét a törvényhozában. Mindaddig, amíg a javaslat törvényerőre emelkedik, a kormány két zsidó képviselőt fog kooptáltatni a sejmbe.

A legutóbbi választások alkalmával ugyanis a zsidók a litván törvényhozásban nem jutottak mandátumhoz, jöllehet a kormány két zsidó jelöltet vett fel listájára. A választói céduláról azonban a két jelölt nevét legtöbb esetben áthúzták a választók.

Már augusztus 15-én életbe lép a Dardanella-egyezmény

Ankara, aug. 6. (Rador.) Törökország a külföldi diplomaták tudomására hozta, hogy augusztus 15-én ideiglenesen életbe lépteti a tengerszoros egyezményt.

Nádas Sándor: Negyedszer férjnél. Nádas Sándor, a pesti aszfalt, a redakció, a kávéház páratlan népszerűségű írója, kötetbe gyűjtötte legújabb novelláit. Negyedszer férjnél: ezt a címet viseli a könyv, amely bizonyosan remek csemegéje lesz Nádas nagyszámú olvasótáborának. A tarka pesti életnek egy-egy megkapó pillanatfelvétele, érdekes színelvétel minden egyes novella ebben a kötetben, amelynek öszinte, nagy sikert jósolhatunk. Nádas Sándor: Negyedszer férjnél c. kötete most jelent meg az Athenaeum novellatorozatában. Ára 53 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum-újdonságok teljes jegyzékét Lepagétól.

A timisoarai

nyilvánosjogi fitticeummal és felsőkereskedelmi iskolával kapcsolatos

kóser internátusban

az évi ellátási díj igen mérsékelt, mind az öt-, mind a kétgyás szobában lakók részére. Az I. oszt. tanulók részére a felvételi vizsgálat szept. 3-án. Prospektust küld az igazgatóság.

SPORT

Wittmann, a berlini Barkochba versenyén győztes lengyel zsidó teniszese is indul az oradeai Makkabi versenyén

Oradea, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) Az oradeai Makkabi tizenöt éves jubileuma alkalmából a Sport Egylettel közösen rendezendő teniszversenyre, amely ma kezdődik, mint megirtuk, nemcsak a romániai zsidó sportegyesületek majdnem valamennyi neves teniszeseje, de számos külföldi kiválóság jelentette be részvételét. Így a többek között a versenyen biztosan résztvesz a varsói Wittmann, aki csak pár nappal ezelőtt igen erős mezőnyben, amelyben helyet foglalt a bucu-reosti Hamburger és Szegáll, nyerte a férfi-

egyest a berlini Barkochba nemzetközi versenyén. Rajta kívül a külföldiek közül résztvesz Szigeti magyar bajnok, Sas Márta magyar bajnok, Kis ifjúsági válogatott. Wittmannon kívül egyébként még egy varsói zsidó teniszese részvétele is biztos: Neumann, aki többszörös lengyel bajnok.

Az oradeai Makkabi jubiláris versenyének sikere tehát magasban biztosítva van és nyílván messze kiemelkedik a szokványos teniszversenyek sorából.

XI. OLIMPIA

Az egyéni női törvívásban Elek Ilona magyarországi zsidó versenyző lett első

A második helyen is zsidó végzett: a németországi Helene Mayer. Rudugrásban 4 méter 35 cm.-mel lett olimpiai bajnok Meadows. Az 50 km. gyaloglásban a román Firea 19-ik lett

Cluj, augusztus 6. Szerdán későn este előtt a női törvívás olimpiai bajnoksága. A magyar-zsidó Elek Ilona egyetlen vereséget szenvedve biztosan szerezte meg a győzelmet a hatalmas, 44 tagú mezőnyben. Részletes eredmény: 1. Elek Ilona 6 győzelem, 2. Mayer német-zsidó 5 győz. 19 kapott tus, 3. Preiss osztrák (a los-angelesi bajnok) 5 győz. 20 tus, 4. Haas német 5 győz. 23 tus, 5. Lachman dán 3 győz., 6. Adams belga 2 győz., 28 tus, 7. Vargha magyar 2 győz., 30 tus, 8. Grasser osztrák.

A rudugrás ismét amerikai győzelmet hozott. 1. Meadows USA 435 cm (a 445 cm világrekordmagassággal sikertelenül kísérletezett), 2-3. Nishida japán és Ooe japán 425 cm, 4. Graber USA 415 cm. A további helyezéseket nem döntötték el.

A középsúlyú súlyemelésben bajnok lett az egyiptomi Khadr el Toumi 387½ kilogrammal, 2. Ismayr német (los-angelesi bajnok), 3. Wagner német 352½ kg.

Az 50 kilométeres gyaloglásban (eredményét tegnap közöltük) a román Firea 5:09.31 idővel 19-ik lett az erős mezőnyben.

Az 1500 m-es síkfutás döntőjében ma a következők küzdenek az elsőségért: Cunningham, Ventzke, San-Romani USA, Böttcher, Schaumburg német, Ny svéd, Cornes angol, Lovelock újzealandi, Goix francia, Becalli olasz, Edwards kanadai és Szabó magyar.

Kielben tegnap a vitorlásversenyeket benyújtották le. Bajnokságot nyertek Scott angol (jolle-csoport), Wansee német hajó (nemzetközi Star-csoportban), Lully II. hajó norvég (6 m. osztályban).

Csütörtökön délelőtt lebonyolították az öt-tusa utolsó számát, a 3000 méteres futást. Ezt a számot az osztrák Leban (azonos az ismert gyorskorcsolyázóval) nyerte 13:17.4 p idővel. Az öt szám összesítése alapján a következő nem hivatalos eredménnyel zárult a modern pentatlon: 1. Handrick német 31½ pont, 2. Leonard USA 39½ pont, 3. Abba olasz 45½ pont, 4. Thofelt svéd 47 pont, 5. Orbán magyar 55½ pont, 6. Weber USA 67 pont.

A modern pentatlon hivatalos helyezési sorrendje: 1. Handrick német 33½ pont, 2. Leonard USA 39½ pont, 3. Abba olasz 45½ pont, 4. Thofelt svéd 47 pont, 5. Orbán magyar 55½ pont, 6. Lemp német.

A 400 m síkfutás előfutamából nevesebb versenyző nem esett ki. Vadás és Zsitvay magyarok továbbjutottak.

A gerelyvetés 60 m standardját többek között Várszegy is megdobta és így kvalifikálta magát a döntőre.

A hármasugrás 14 méteres szintjén Somló is átjutott, így indulhat a döntőben.

A tör (egyéni) küzdelmek során az elődöntőbe jutottak között van két magyar reprezentáns is, Bay és Hátszegi.

Román győzelem!

A görög-román bírózásban a bantamsúlyban a román Tojar győzött Bayle francia ellen tussal a 11 perc 58 másodpercben. A légsúlyban Horváth román kikapott a német Heringtől.

A tör egyéni elődöntő levívása a következő eredményeket hozta: Az első csoportból döntőbe jutott Gaudini olasz 6 győzelemmel, Bocchino olasz 5 győz., Gardère francia 4 győz. és Bru belga 4 győz. Kiestek: Hátszegi magyar 2 győz., Risenecker német 1 győz., Lloyd angol 3 győz., Vaicke belga 2 győz. A

másod csoportból bejutottak a döntőbe: Guar a olasz 7 győz., Casimir német 5 győz. Bourguignon belga 4 győz., Ed. Gardère francia 5 győz. Kiestek: Bay magyar 3 győz., Lemoine francia 2 győz., Lewis USA 1 győz. és Losert osztrák 0 győzelemmel.

A 25 méter távolságból történő pisztoly-lövésben Mirea és Stoián román versenyzők nem jelentek meg a startnál.

A 400 m síkfutás ötödik előfutamában a román Nemes kiesett.

A 110 méteres gátfutás két középfutamának eredményei: 1. Towns USA 14.1 m olimpiai rekord. Világrekord beállítva (régi olimpiai rekord Saling USA 14.6 mp, régi világrekord 14.2 mp Beard), 2. Lidmann svéd 14.5 mp, 3. Thornton angol 14.7 mp. Második előfutam: 1. Finlay angol 14.5 mp, Packard USA 14.6 mp, O'Connor kanadai 15 mp.

Megkezdődtek a Camarasescu-kupa zónaközi döntői Clujon. Szerdán délután a Camarasescu- és Caracostea-kupa mérkőzéseket kezdték meg a CAC teniszcsapatai. A férfi csapat a Camarasescu-kupában a TC ellen játszta a kerületi döntőt. Az első nap után 1:1 az eredmény. (Benedek CAC—Wartenberg TC 3:6, 8:6, 6:3, 7:5, Pusztay TC—Kuhn CAC 6:3, 3:6, 6:0, 6:3). A hölgy csapat állása a Caracostea-kupában 2:1-re vezet az U. (Ternovicin U—Gábor CAC 6:4, 6:4, Platthy, Gábor CAC 2:6, 6:4, 7:5). Mindkét mérkőzést csütörtökön fejezik be a kéttornyú templom mögötti pályákon.

Propaganda-atlétilikai versenyt rendez szombaton a CAC. Az őszi versenyek közelségére való tekintettel a CAC szombaton délután fél 6 óra kezdettel propaganda jellegű atlétikai versenyt rendez a következő programmal: 100, 300, 500, 1000 és 2000 m-es síkfutás, magasugrás, 4x100 m-es olimpiai staféta. A versenyeket, melyeken a kerület minden atlétája indulhat, egyéni és csoportrendszerrel rendezik meg. A helyezettek a klub érmeit kapják.

A Tour de France kerékpárosversenyt a belga Sylvre Maes nyerte meg, a csapatversenyben Belgium győzött. A győztes versenyző 250.000 franknyi díjakat nyert össze (két és félmillió lejt).

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, augusztus 7.

Bucuresti. 12.40: Lemezek. 6.30: Zenekar. 7.40: Rossini: A sevillei borbély, lemezek. 10.45: Hírek.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 1.05: Katonazene. 2.30: Cigányzene. 6: Szalonzene. 10: Rádiózenekar. 12.15: Tánczene.

London. 9: Könyvi zene. Bécs. 5.15: Schubert, Brahms és Strauss dalok. 11.20: Rádiózenekar. Brüsszel. 9.15: Pierre énekesnő dalai. 10: Strauss János hangverseny.

Prága. 8.20: Fuvószene. 9.20: Orosz dalok. 9.45: Rádiózenekar.

Köpenhága. 11: Delibes dalok. Lahti. 9.10: Machula Tibor csellózik.

Radio Lyon. 9: Csellósózó. 9.45: Könyvi

TÖBB MILLIÓ ELADOTT ÜVEG bizonyítja nagyszerű hatását. Használja e?

Ma már meg sem számlálhatók azok a személyek, akik naponta Urodonált szednek. Viszont azoknak az orvosoknak sikere, akik rendelik, állandó és tartós. Használata után a közérzet kellemes, jókedvűek vagyunk, fiatalabbnak érezzük magunkat és megszabadulunk azokról az indispozícióktól, amelyek kellemetlenül teszik életünket. Megállapított tény, hogy az Urodonál — eltérőleg számos más gyógyszerrel, amelyek csak szervezetre egyes részeire hatnak — tökéletesen kiválasztja és eltávolítja a húgysavat, a húgysavkristályokat, a Cholesterolint, az oxálsavat, mindennemű salakot és baktériumcsírát. Megszabadítja a májat a vértől, tisztítja, ismét visszaállítja a vesék átjáró képességét, szabályozza a vérkeringést, helyrehozza az öregedés által létrejött kopásokat a szervezetben, megóvja az egészséget.

CHATELAIN FÉSZTÍMÉNY MEGBÍZHATÓ MÁRKA

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁKBAN

zene.

Radio Paris. 9: Villier, a Vigopera énekes és Saint Georges zongoraművész hangversenye.

Budapest. 10: Meyerbeer: Fáklyatánc. Marsellaise.

Toulouse. 9.10: Szalonzene. 10.10: Vegyeszene.

Szombat, augusztus 8.

Bucuresti. 12.40: Rádiózenekar. 5: Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok, közvetítés Salzburgból. 10.15: Tánczene. 11.55: Hírek.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 8: Magyar dalok tárogató és cigányzene kísérettel. 12.15: Jazz.

Droitwich. 7.40: Walesi dalok Daniels baritonon. 8.55: A Promenade hangversenyek megnyitó ünnepe.

Bécs. 3: Flagstad szoprán Wagner lemezei. 5: Citerazene.

Brüsszel. 9: Könyvi zene.

Prága. 10.20: Népszerű hegedűradabok.

Párizs. 9.30: Az állami rádiózenekar Doria operaezenekés és Gordon zongoraművész közreműködésével.

Radio Lyon. 9.40: Mandolinzene. 10.15: Nyitányok.

Radio Paris. 10: Nikulski csellóművész játéka, majd Backilla operaezenekés dalai.

Varsó. 1.23: Könyvi zene. 3.30: Jazz. 5: Hegedű, bariton és zongoraszóó.

Oslo. 8.50: Rádiózenekar.

Róma. 10.30: Szimfonikus hangverseny.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Szenzációs premierszék: Charlie Chan Sanghaiban. Warner Oland legújabb, halálánul izgalmas kalandja. Tempós cselekmény, váratlan fordulatok, idegfeszítő helyzetek! A kínai mesterdetektív legbravurosabb filmje. Pompás kísérőműsor. Román, magyar feliratok. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

OPERA MOZGO MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: A cowboyfilmek legjobbja. Premier! Rohannás a halálba. Fősz.: Ken Maynard és Tarzan, a csodáló. Hétfőtől: A nőorvos.

EDISON MOZGO MŰSORA:

3 film — 3 meglepetés — 1 helyár: I. Dickens regénye film: A kis Dorrit. Anny Ondra, Mathias Wiemann. II. Thea von Harbou regénye után: En voltam Jack Mortimer. Büntügyi dráma. Adolf Wohlbrück. III. Journal. Helyárak: 9 és 13 lejt. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

A MUNKÁS MOZGO MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 5, 7 és 9 órakor: I. Az élet útja. Az első szovjetországi film. II. A hangya és a tücsök. III. Mikulás ajándéka. Színes Sully Simphonie. Helyárak: 10 és 12 lejt.

APRÓ HÍRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lejt, vastagabb betűvel 4 lejt. Legkisebb apróhirdetés 20 lejt. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Négy középiskolával bíró egyének elárúsitónak és gyakorolónak felvételnél Fischer S. A.-nál Cluj és Bucarestben.

Urilány, uricsalánál lakást kaphat fűrdőszoba használattal. Elisabeta 16. I. 4.

Husz év óta bevezetett kóser vendéglő betegség miatt átadó. Cim a kiadóban.

Nagyobb városban jólmenő cég 29 éves társtulajdonosa, kinek havi jövedelme 10.000 lejt keres megfelelő koru szép feleséget 400.000 lejt hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő irodánál, Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Keresek különbejáratú üres szobát, fűrdőszoba használattal. Ajánlatokat az Uj Kelet kiadóhivatalába „Pontos fizető” jellegre kérek.

Különbejáratú butorozott szobát keresek központban, vagy központhoz közel kertesházban, fűrdőszoba használattal. Cimeket a kiadóba kérek. „Állandó lakó.”

Csinosan butorozott szoba egy, esetleg két személy részére, fűrdőszoba használattal, azonnal kiadó. Ért. Str. Reg. Ferd. 35 II. emelet 14 ajtó. (Uránia-palota).

Vizsgázott fogtechnikus operatív gyakorlattal Practica liberral rendelkező fogász vagy fogorvos társat keres, kinek fixjévedelmét biztosítana. Ajánlatokat „Azonnal” jellegre a kiadóhivatalba.

Utazók figyelmébe! A legkittűnőbb, legolcsóbb ort. kóser vegetárius ételeket, valamint cukrászsüteményeket Adler vegetárius vendéglőjében lehet kapni. Szóid árak. Pontos kiszolgálás. Állandóan friss ételek. Abonamensek kedvezményben. Ugyanott eljegy zések, esküvők, brisszek rendezését vállalják. Cim: Regele Ferdinand 22, 1. emelet, balra.

HIREK

Tel-Aviv halottai között

Irta: dr. Mayer Ebner

Tel-Aviv temetője egykor a tengerpart homokrésein fektet, messze a várostól, amelynek Sokolov adta szép nevét. Aki ki akart jutni a temetőbe, annak át kellett gázolnia a dűnékön. Széltében-hosszában sivatag. Valóban szenvedő gyászolók voltak azok, akik Tel-Avivból utolsó útjára kísérték a halottat. Olyan messzire fektet a sírkert a várostól! Az első telepeseinknek eszükbe sem jutott, hogy a város egykor egészen a temetőig ki fog épülni. Elvégre ők nem akartak egyebet, mint hogy Tel-Aviv Jaffa kertvárosa legyen. A halottakat pedig az emberi letelepüléstől messzire szokás elhelyezni.

Ez alig huszonöt évvel ezelőtt történt. Körülbelül ilyen régi a város.

Ma a „régí“ temető (már van új is) Mugnavi mögött fekszik, a város legerősebb forgalmi centrumában. Minden oldalról modern lakóházak körveszik a temetőt, amely valóban a város szíve. Nagyvárosi forgalom hullámzik a halottak birodalma körül. Nem messze a temető bejáratától állanak meg az autóbuszok. Kényelmesen lehet eljutni a régi temetőbe és akik ott pihennek, azokat állandóan látogatják az idegenek. Főleg, hogy egy darab tel-avivi „régiséget“ láthassanak.

En is így jutottam oda. Forró chamsin-napi tüzet kegyetlenül az ég tiszta és kék boltzatáról. A vasrácsoz ajtó félig nyitva állott. Senki sem tiltakozott, hogy bemerjek, de senki nem volt, aki kalauzoljon. A temető terjedelme kicsi — alig száz méter a hossza és szélessége, — de nagyon be van népesítve. A halottak kevés területre van szűksége, alig négy négyzetóra egynek-egynek.

Nehezen jut előre az ember a sírok között. Nacsenek aszfaltot utak, mint körsírkörül az élők városában. Régi csupasz homokdűna fekszik előttem és csak a sírok emlékkövei zavarják meg a homok egyhangúságát. A temető valahogyan azt a benyomást kelti, mint ha szándékosan hanyagolnák el. Mi diaszporabeliek megszoktuk az olyan temetőket, amelyekben remekel a kertművészet. Azt az illúziót keltik a mi temetőink, mintha a földben és virágok között való örök álmom egy idill lenne. Az Erec Jiszrael-beli zsidó szigorúság azonban nem üz játékot a halállal. Komoly és féltelmes dolog ez. A sír az örökkévalóság kapuja. Aki bevonul rajta, végleg elbuzosított minden földi hívságtól. A legfelsőbb bíró előtt a zsidó halottak egyforma könnyűen jelennek meg.

Súlyos komorság terjed a temető fölött, amely az Olajhegy halálmezőjének nagy példáját követi. Itt ugyanis egymáson való rétegeken pihennek a Templom hegye előtt és várják, hogy megszólaljon a harsona, amely új életre ébreszt a halottakat. Hogy beteljesedjék az Irás és Ezekiel látok próféciája.

Sírdomb fekszik sírdomb mellett, a sírok között nagyon keskeny ösvénnyel. Térden felül gázol az ember a homokban. A legtöbb macéva (sírkő) egyszerű és díztelen formájában és anyagában is nagyon igénytelen. Márványt egyáltalában nem láttam. Még azok fejei fölött sem, ahol Izrael nagyjai pihennek: Max Nordau, Achad Haam, Bialik, Arlosoroff, Schmarjahu Lewin. Mekkora emlékkultusz tűnik mi zsidók a galutban nagyjainkkal és — gazdagjainkkal! Tel-Aviv halálvárosának sarkában példás szerénység uralkodik. Achad Haam emlékköve világosságán tündökl. Mellette egy tömszerű kő Bialik nevével. Max Nordau emléket nem láttam, csak annak alapítványát, ahol az elhunyt koporsója pihen a nagy férfi földi maradványával. Csak ferdén elhelyezett deszkák jelzik az utat Nordau sírhelyéhez. Néhány virág és gyepes föld tanúsítja, hogy egy szerető kéz jár gyakran erre az emlékre néző sírra...

Vannak sírok, amelyeknek köveire elhelyezték azoknak a fotográfiáit, akik a föld alatt pihennek. Hasonlót Chisinau temetőjében láttam.

Fájdalmas emlékeket ébreszt Jizhak Léib Goldberg vitéz fiának sírja, aki 1929-ben esett el a jaffai zavargások alkalmával. A közelben Jizhak Leib Goldberg, a fiatal Tel-Aviv legöregebb és legjobb polgára piheni örök álmát.

Egy hosszú emlékmű frontja kelti fel a figyelmet. „Kewer Achim“ — „Testvérek sírja“ a fölirat. Kedoshim — szent mártírok pihennek itt. Elestek az új jisivért Izrael országában.

A hosszú emléksor árnyékában sűrűn egymás mellett tizenhét sírdomb emelkedik. A homokba vájt hosszú vonalak különítik el egyik sírt a másiktól. Ama tizenhét sír közül ezek, akik a legutóbbi jaffai zavargás

sok alkalmával, április 19. és 20-án mártírhálalt haltak a zsidóságért. Fából készített síremlékeken áll az esetek neve. Ahol a sírok végződnek, egy hosszú vonal jelzi a helyet, ahová el fogják temetni még azokat, akik a szent ügyért fogják feláldozni életüket. Szentelt föld várja az új mártírokat. Egyetlen nép sem szerzi meg szabadságát véraldozatok nélkül. (Soha még e két szót „bedajamich chaji!“ — véredben élj, amit az újszülötthez mondanak, amikor fölveszik Izrael frigyébe, nem értettem meg úgy, mint amikor ott állottam mártírjaink sírja mellett Tel-Aviv temetőjében.

Amikor elhagytam, körülfogott a zsidó város zajló élete.

— A király is támogatja Petrache Luput. Craiovából jelentik: Petrache Lupu, aki az utóbbi napokban ismét hallatott magáról, most azzal a meglepetéssel szolgált, hogy kihallgatáson jelent meg Sinaiban az uralkodónál. Ennek a kihallgatásnak eredményeként Öfelsége tíz csendőrből álló őrséget rendelt a csodapásztor mellé, akik őrizni fogják Petrache Lupu házát is. Az uralkodó arról is intézkedett, hogy telefont szereljenek fel Petrache Lupu házában, amely lehetővé teszi a beszélgetést, ha a csodapásztornak valami gyors mondanivalója van. Sinaiban már kinttettek a maglaviti templom alapkövetésének időpontját, amelyet a hívők adakozásából emelnek. Az uralkodó elvállalta az építendő templom védműségeit. Ugyancsak az uralkodó kívánságára a Mihai nevet kapja Petrache Lupu újszülött fia, akinek keresztapását Öfelsége vállalta el. Egyébként Petrache Lupu kijelentette az újságíróknak, hogy bucuresti, sinaiai és dragoslavai útjának költségeire eladott 11 juh, mert semmi segítséget nem akart elfogadni.

— Bazu Cantacuzino szeptemberben indul világszerte repülőútjára. Bucurestiből jelentik: Bazu Cantacuzino, Románia kitűnő amatőr repülője, Milánóból jöve, ma este érkezik a fővárosba, ahol egy új gépet vásárolt magának a repülőbalesete alkalmával összetört helyébe. Cantacuzino értesítést kapott Párizsból, hogy „Typhon“ gépe, amelyen világszerte utazna akár indulni, augusztus végére elkészül és így még az ősszel elindulhat.

— A vér felújítása céljából — kiváltságos középkorú férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet inni. Az orvosok ajánlják.

Román tiszték a csehországi katonai ünnepeken. Prágából jelentik: Augusztus 21. és 25. között nagyszabású katonai ünnepeket tartanak Csehszlovákiában, amelyeknek védműségeit Benes köztársasági elnök vállalta magára. A katonai manővereken nagyszámú magasrangú román tiszt jelenik meg, a két állam baráti kapcsolatainak dokumentálására.

— Új magassági világrekordot állítottak fel Oroszországban. Moszkvából jelentik: A központi orosz aeroklub közli, hogy Kolkina-pilóta augusztus 3-án 13110 méter magasságba emelkedett kétmotoros 800 lóerejű 500 kilogramm kereskedelmi megterhelésű géppel és megdöntötte saját rekordját, amit július 17-én állított fel. Az új eredményt közölni fogják a nemzetközi repülőszövetséggel.

MEGNYILT! MEGNYILT!

BERKOVITSNÉ

(Oradeáról)

orth. kóser étterme

BUCUREȘTI,

Str. Lipsani 7. Vis-a-vis Vama Poștei

— Megoperálták az autószerencsétlenséget szenvedett cseh követ feleségét. Brasovból jelentik: Beszámoltunk arról, hogy Jon Seba bucuresti cseh követet és családját autószerencsétlenség érte a brasov-fogarasi országúton. A követ csak könnyebben sérült meg, míg a felesége és leánya súlyos sérüléseket szenvedtek. Brasovi jelentés arról számol be, hogy az ottani Deppner kórházban, ahová a sebesülteket szállították, operációt hajtottak végre a követ feleségén. A műtét kitűnően sikerült, amely után a kormány tagjai, személyesen is sürgönyileg keresték fel a beteg Seba asszonyt, akinek jókívánságait fejezték ki. Incullet belügyminiszter és Samsanovici tábornok személyesen látogatták meg a beteget, míg Titulescu külügyminiszter és Tarescu miniszterelnök táviratot intéztek Seba asszonnyhoz. Jon Seba, aki már elhagyta a kórházat, péntekig marad Brasovban, hogy fogadja a 240 cseh cserkész, akik a dzsemborira érkeznek Brasovba.

— Egy brasovi nudista kalandjai. Brasovból jelentik: Cladoveanu Jon a brasovi állomás vendéglő pincére, a nagy hőség elől fűrdeni ment a Timis hullámaiba. Cladoveanu anyaszült meztelenül merült bele a hős habokba. Ez még nem lett volna nagy baj, de amikor kijött a partra, nagy tömeg gyűlt köréje és felháborodva megfenyegették. A vendéglő alkalmazott ijedten menekült a felháborodott tömeg elől és a legközelebb eső házba, az inasiskola kertjébe menekült be. Itt azonban szembetalálta magát az iskola igazgatójával és családijával, akik felháborodottan kergették ki a meztelen embert. Cladoveanu azonban nem mutatott hajlandóságot a távozásra és ekkor néhány inas üldözöbe vette. A ruhátlan pincér követ dobálta meg az inasokat, de végül mégis vereséget szenvedett a tuleróval szemben, akik leteperték és agyba-főbe verték a meztelen pincért.

— Eljegyzés. Goldstein Terike Crasna és Weinberger László Grosi jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A ledőt sírkő agyonütötte a játszadozó kislit. Botosaniból jelentik: Különös szerencsétlenség történt tegnap Botosaniban. Cor-teanu őrmester 12 éves fia egy katonai kíséretben a zsidó temetőbe ment. A kislit jétközből egy régi sírkő mögé bujt a katonai elöl, aki egyszerre rémült kiáltást hallott. Amikor a hang irányában egy sírhöz közeledett, megrémülve látta, hogy egy nagy sírkő maga alá temette a kislit. Kétségbeesetten egyedül látott hozzá a hatalmas sírkő elmozdításához, majd amikor ez nem sikerült, segítségért kiáltott. Több közelben tartózkodó ember rohant segítségére, de mikorra fel-emelték a sírkövet, a kislitnak már csak agyonroncsolt holttestét emelték ki.

— Baldwin elmozdította egyik panamászi államtitkárát. Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök elmozdította Sir Christopher Bullock állandó légügyi államtitkárát, amiért tárgyalásokat folytatott annak érdekében, hogy az Imperial Airways elnökévé nevezze ki.

— Leánya javára lemond a holland királynő? Londonból jelentik: Vilma holland királynő jövőre állítólag le akar mondani leányát, Julianna hercegnő javára. A lapok szerint erre rögtön Julianna hercegnő és Károly svéd herceg esküvője után kerülne sor.

— Péter jugoszláv király fürdőzik. Belgrádból jelentik: Péter király Bledebe helyezte székhelyét. Utközben a lakosság melegen ünnepelte minden állomáson.

— Bar micve ünnepély. Az elmúlt szombaton a cluji kongresszusi zsidó templom és Rabetz Benjamin háza főemelő ünnepség színhelye volt. A főkéntor ifjabb fiának, Miklósának bar micve ünnepé zajlott le a napon. A fiatal fiu két „droszejával“, élénk tanulmányait adta kivételes képességének és szorgalmának.

Filmbemutató a Royal-mozgóban. — Charlie Chan Sanghaiban. A híres Charlie Chan sorozatok mindegyike igazi élvezetet nyújt az izgalmas filmeket kedvelő közönségnek. Sanghai, a nagy sárga város a színhelye Warner Oland Charlie Chan megszemélyesítője legújabb filmjének. Fia, Lee segítségével kokaincsempészeket üldöz és leplez le a zseniális kínai detektív, aki hajszál híján az életét veszi ebben a hallatlanul izgalmas kalandban, melynek tempós cselekménye tele van váratlan fordulatokkal és idegfejtető helyzetekkel. Charlie Chan legbravurozabb kalandját két kitűnő műsorral vetíti együtt a Royal-mozgó.

— A Gyimesi vadírág szabadtéri előadása. Nagy meglepetést szerzett a Székely Alkalmazottak társasága a város magyarságának, amikor a református kollégium udvarán szabadtéri előadásban színrehozta a Gyimesi vadírágot. A szereplők között nem egy olyan tehetség akad, aki a színpadon hivatásosan is megállná helyét. A szereplők lelkes játéka magával ragadta a nézőket. Az a színpadi otthonosság, az ellenállhatatlan őshumor, a leányok, legények üde ifjúsága elsőpró erővel ejtette bámulatba a közönséget, amikor vidáman bevonulva eljettették a gyönyörű székely táncokat. Mivel az előadást a székely otthon javára rendezték s a kedvezőtlen időjárás miatt az egyik előadás elmaradt, azt szombaton megismétlik s ha az időjárás akkor sem kedvezne, úgy vasárnap, augusztus 9-én adják ismét elő a székely műkedvelők a Gyimesi vadírágot. Jegyek elővételben Lepage-nál kaphatók.

— Meddig tud számolni? Amerikában, a korlátlan lehetőségek hazájában találták ki azt a nem mindennapi versenyt, amely már átterjedt Angliára is és egyre több követőre talál. Ez a verseny abból áll, hogy meddig tud számolni valaki megszakítás nélkül. Edinburgban, Skócia fővárosában egy ügyvéd számot nélkül eljutott 1-től 34.834-ig. Lincolnban (Amerika) versenyt rendeztek, amelyen egy 19 éves fiu rekordot állított fel: megszakítás nélkül számolt 1-től 58.946-ig. Ez az ártatlannak látszó verseny félig sem veszélytelen. A versenyzők közül többen ideg-sokkot, szívgörcsöt, sőt számosan magas lázat kaptak.

— Időjárásprognózis. A bucuresti meteorológiai intézet jelentése szerint 1—3 milliméterrel emelkedő légnymás, váltakozó felhőzet, enyhé északkeleti szél, csökkenő hőmérséklet várható. Dobrudzsában és Besarabia déli részeiben változatlan idő, az ország többi részeiben helyi esők, különösen délkéleleten. Bucurestiben ma reggel esni kezdett, délelőtt 20 fok volt a hőmérséklet.

— Október 1-ig behajtának minden adóhátralékot. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium október 1-ig adott utolsó haladékot a pénzügyigazgatóknak, amikor minden hátralékot be kell hajtaniok. Szeptember 5-én előzetes jelentést kell bemutatniok a pénzügyminiszternek. Abban az esetben, ha ezek a jelentések nem lesznek kielégítőek, a pénzügyigazgatókat és alantass személyzetiket leváltják.

— Satumarei urírszany a cluji szörmelopás tette? Satumareről jelentik: Két állambiztonsági detektív ma előállította a központi rendőrségre Lili Winternitz ottani asszonyt, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy néhány hónappal ezelőtt ő tört be Farcas Andrei cluji szűcsmester iületébe, ahonnan több értékes szörmedarabot vitt el. Az asszony tagadja, hogy része van a lopásban. A nyomozás folyik.

HAR ZION HAR CARMEL

egyedüli hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palestina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constantából Haifába:

Har Carmel	augusztus 13	Har Zion	szeptember 3
Har Zion	augusztus 20	Har Carmel	szeptember 10
Har Carmel	augusztus 27		

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem“ utazási iroda

ardeali és banati vezérképviseleténél

Teher szállítási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vesztélyes utazásoknál. Casuta Postak 66, Tel. 174. Távirat: Bercovici

UJ KELET Legújabb hírek

Németország áll a görög katonai puccs mögött

Átszervezték a Metaxas-kormányt. Letartóztatják a kommunizmussal vádolt képviselőket és polgármestereket

Athén, aug. 6. A görög belpolitikában bekövetkezett mélyreható változás részletei csak 24 óras késéssel kerülnek a világ nyilvánosságára, miután tegnap Görögországgal megszakadt a telefon- és táviró összeköttetés. Ma azonban már világosan látszik, hogy közönséges katonai puccs ment végbe, amely a demokratikus kormányforma és a parlament megszűntetését állítólagos kommunista veszedelmre való hivatkozással igyekszik megmagyarázni. A világpolitika szempontjából mindenestre egy állammal több van tegnap óta, amelyet a népakarat feje fölött és annak megkérdése nélkül kormányoznak. Egészen valószínű, hogy a katonai parancsuralom állandósulása esetén ebben a szellemben fogja befolyásolni Görögország külpolitikáját is.

A legújabb eseményekről alábbi jelentéseink számolnak be:

Athén, aug. 6. Metaxas tábornok kiáltványt intézett az országhoz, amelyben többek között megállapítja, hogy a januárban választott parlament nem tudott megfelelő kormányt adni az országnak. A kommunizmus felütötte fejét és súlyosan fenyegette az állam társadalmi rendjét. A kaszárnyákat ügynökök árasztották el, akik kommunista röpiratokat terjesztettek. A kommunizmus behatolt a közoktatásba és a tisztviselői karba is. Az utóbbi idők ismételt sztrájkmozgalmai és a most elhatározott általános-sztrájk katasztrófára vezethetnek és várboríthatják volna Görögországot. Ezért a kormány az uralkodó hozzájárulásával bevezette az ostromállapotot és feloszlatta a kamarát.

A kormány felszólítja az összes hazafiakat, nyújtsanak támogatást neki, hogy a király égisze alatt a nép boldogulása érdekében általánosságban és a szegény társadalmi osztályok érdekében különösen eredményes munkát fejtesse ki. Egyidejűleg a kormány mindenkitől engedelmességet követel, minden és minden ellenállást el fog fojtani.

Átszervezték a kormányt
—A kormányt egyébként átszervezték. Új pénzügyminisztert neveztek ki és új pénzügyi államtitkárt a lemondott helyébe. Néhány új államtitkárt is kineveztek, köztük két tábornokot.

Hivatalos jelentés szerint a sztrájk megfúszult, a munka mindenütt folyik. A lapok bizalmukat fejezik ki a kormány újjáépítési munkájával szemben.

Athén, augusztus 6. (Rador.) A hadsereg hozzájárult a kormány által hozott intézkedésekhez és mindenütt csatlakozott azokhoz. Metaxasz miniszterelnök összehívta a diplomáciai kar tagjait, akiket tájékoztatott a görögországi belpolitikai helyzetéről.

Dr. Schacht keze
Szaloniki, augusztus 6. (Rador.) A Havas táviratozza: A hatóságok le akarják tartóztatni azokat a Szaloniki-tartománybeli képviselőket, akik a kommunista akciót vezetik. Egyelőre csupán Killis kommunista polgármestert tartóztatják le, akit az elmúlt héten választották meg. Elfogták Bakirgisz köztársasági ezredes is, aki résztvett az elmúlt évi zendülésben. A Konduriotisz és Aetosz hadihajók ma reggel Szalonikibe érkeztek. Mint ismeretes, a kommunisták januári kezdettel élénk tevékenységbe kezdtek az ország északi részeiben és

40 óras munkahetét, kollektív szerződéseket, fizetett szabadságot követeltek. A sztrájkjal való fenyegetésekkel szemben a kormány a kötelező választottbíróvási eljárással válaszolt. A kommunista szindikátusok erre általános sztrájkot proklamáltak. Metaxasz miniszterelnök viszont diktatúrát léptetett életbe és ostromállapotot hirdetett ki.

A baloldal azt állítja, hogy a kormány tevékenysége szoros kapcsolatban áll dr. Schacht athéni látogatásával.

A macedóniai hadtest parancsnokság bevezette a cenzurát és szigorú büntetéseket helyezett kilátásba az álhírterjesztőkkel szemben. Ma délelőtt Szalonikiben egyetlen lap sem jelent meg. A városban nyugalom van.

Athén, aug. 6. Metaxas görög miniszterelnök tegnap fogadta a külföldi sajtó képviselőit. Megismételte a görög néphez

intézett felhívásban tett nyilatkozat tartalmát és hangsúlyozta, hogy a kormány által foganatosított intézkedések minimálisak azokhoz a veszedelmekhez képest, amelyek a társadalmi rendet fenyegették. Mihelyt teljesen konszolidálódik a fennálló rezsim, a kormány újra meg fogja vizsgálni a helyzetet és annak megfelelően fog határozni. A miniszterelnök kijelentette még, hogy Görögország külpolitikája változatlan marad.

Hatvanhárom bányász megdöbentő tárna-katasztrófája Angliában

Eddig nyolc halottat és egy súlyos sebesültet hoztak felszínre

London, augusztus 6. Ma éjjel a charltoni szénbányában robbanás történt. A robbanás pillanatában 63 bányász tartózkodott a tárnában. Azonnal mentőosztagok szálltak le, de munkájukat megakadályozták a beomlott földtömegek. Eddig csupán egyetlen, súlyosan sebesült bányászt hozták ki.

London, augusztus 6. (Rador.) A mentőosztagok fáradhatatlan erőfeszítései ellenére

63 bányász közül senkit sem sikerült felszínre hozni. A tárna bejárata körül mintegy 2000 ember gyűlt össze, köztük a tárna mélyén rekedt bányászok rokonai és hozzátartozói. Délután 3 órakor a mentők 3 halottat ástak ki. Később még öt hullát találtak. A falu lelkesével az élen hatalmas tömeg imádkozik az életbenmaradottakért.

Diplomáciai bonyodalom négy német fiatalembernek Barcelonában történt lelövetése miatt

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

nok néhány őrzőjratot elfogott és fegyveres polgárokat agyonlővetett. A portugál határon az elmúlt éjjel nagy ágyudörgést és gépfegyverkattogást hallottak. Ebből arra következtettek, hogy Badajozban összeütközésre került a sor zendülők és a kormány csapatok között. London, augusztus 6. (Reuter.) A gibraltári lövészgyár közelében a spanyol menekültek táborától 150 méternyire gránát robbant. A gránátot egy spanyol kormányhajó lötte ki, mely a szorosban több zendülő repülőgéppel harcolt. A repülők két zendülővel megrakott hajót kísérték Algésirasba. A kormányhajó visszavonult és a zendülőknek sikerült partra szállniuk.

Az ellenforradalom és a zsidók
Madrid, augusztus 6. Az ellenforradalmi felkelők által megszállott területeken a német nácik befolyása alatt álló spanyol fasiszták felhívásokat terjesztenek, amelyekben bejelentik, hogy győzelmük esetén minden zsidót kiűznek Spanyolországból. A felhívás jellemző az ellenforradalom jelszavaira, hiszen köztudomású, hogy Spanyolországban alig 3000 zsidó él. Ha pedig az ellenforradalom a náci árjaparagrafust akarná alkalmazni, úgy a marranusok ivadékai ellen kelene fordulnia, akik zsidószármazásuk ugyan, de e pillanatban leszármazottjaik a

katolikus klérus és az ellenforradalmi spanyol nagytöke legexponáltabb vezetői.

Sorra mondanak le a követek

Bucuresti, augusztus 6. A sorra visszavonuló spanyol követek számát gyarapítja Prathy Soutzo bucaresti spanyol követ is, aki a burgosi kormány szolgálatába állott. A madridi kormány rövidesen új követet nevez ki és így Bucurestiben két spanyol követ lesz.

Rómában az ottani spanyol katonai attasé felajánlotta szolgálatait a burgosi kormánynak. Számolnak a bécsi spanyol követ lemondásával is.

Párizs, augusztus 6. A Havas távirati iroda tudósítója jelenti Burgosból, hogy mértékadó forrásból nyert információi szerint az északi fronton elesett felkelők száma nem több, mint 700. Itt azt hiszik, hogy a kormánycsapatok veszteségei legalább ennek kétszeresét teszik ki.

A kormánycsapatok repülőgépei tegnap folytatták Valladolid bombázását. A bombázás okozta károk jelentéktelenek, áldozatok sincsenek. Leon tartományban Bonar mellett a felkelők egyik csapata véres harcot vívott a kormánycsapatokkal, amelyek hír szerint nagy veszteségeket szenvedtek.

London, augusztus 6. A Reuter ügynökség Spanyolországba küldött tudósítója megbíráható forrásból szerzett információk alapján közli, hogy Franco tábornok spanyol területre lépett, de tartózkodási helyét a legnagyobb titokban tartják.

Az angolai szocialista orvosi egyesület elhatározta, hogy mentőket küld Spanyolországba a kormánycsapatok segítségére.

Berlin, augusztus 6. A nemzeti szocialista párt külügyi osztálya kommunikét tett közbe, melyben jelenti, hogy négy német fiatalembert lelőttek a spanyol kormánycsapatok. Barcelona egyik elővárosában tartóztatták le őket, majd forradalmi törvényszék ítélkezett fölöttük. Az ítéletnek megfelelően agyonlőtték őket. Ez július 24-én történt. A német kormány energikus tiltakozását jelentette be a madridi kormánynak.

Berlin, augusztus 6. A Barcelona közelében leölt négy német fiatalember esetéről a következő részleteket közlik még: Abban a pillanatban tartóztatták le őket, amikor gépkocsin a francia határhoz akartak jutni. A katonák feltartóztatták őket, majd a forradalmi törvényszék által eszközölt rövid kihallgatás után lelőtték mind a négy németet, jellehet szabályos utlevélük volt.

LEGUJABB HIREK A XI. OLIMPIÁRÓL

Ketten világrekordot, hárman olimpiai rekordot futottak 1500 m. síkfutásban

Cluj, augusztus 6. A XI. olimpián csütörtökön délután az 1500 m. síkfutás döntője futottak.

A döntőben sohanemlített küzdelem után fantasztikus eredmény született. Ketten is befutottak az érvényes világrekordon és öten az olimpiai rekordon. Első lett az újzelandi Lovelock 3:47.3 p. idővel. 2. Cunningham USA 3:48.4 p. 3. Beccali olasz 3:49.2 p. 4. San Romani USA 3:50. 5. Edwards kanadai 3:50.4 p. 6. Cornes angol 3:51.4 p. A régi világrekordot Bonthron USA tartotta 3:48.8 idővel, a régi olimpiai rekordot Beccali 3:51.2 perccel.

Futball: Anglia—Kína 2:0 meghosszabbítás után, Peru—Finnország 7:1.

Lovaspólok: Magyarország — Németország 16:6.

Gerelyvetés végeredmény: 1. Stöck német 71.84 m, 2. Nikkanen finn 70.77 m, 3. Toivonen finn 70.72 m, 4. Atterwall svéd 69.20 m, 6. Järvinen finn 69.18 m. Meglepetés! A világrekorder Järvinen sérülten állt ki, ezért maradt le.

110 m gátfutás: 1. Towns USA 14.2 mp, (hitelesített világrekord beállítva), 2. Finlay angol 14.4 mp, 3. Pollard USA 14.4 mp.

Céllövésben, a 25 méter távolságról való pisztolylövésben olimpiai bajnok lett a német van de Oyen 186.66 körrel, 2. Hax német 186.65, 3. Ulmann svéd, 4. Papadinas görög, 5. Mueller svéd, 6. Boninetti olasz.

Az 50 m távolságról való pisztolylövésben az első nap után vezet a magyar Tölgyesi 528 körrel. 2. Martin német 519, 3. Krejcsch 515, 4. Ojedak Chile 512, 5. Marshall USA 505, 6. Pistoletti olasz 502, 7. Crisafioromán 496.

Hármasugrásban bajnok lett a japán Hájima 16 méteres új világrekorddal. A régi az ausztrál Metcalfe tartotta 15.78 m-el. 2. Araga japán 15.66 m, 3. Metcalfe ausztrál 15.50, 4. Wöllner német 15.27 m.

Az Universitáta nyerte a cluji kerületi vízipólóbajnokságot. Csütörtökön délután játszották le a cluji strandfürdő medencéjében az Universitáta—CAC elsőosztályú bajnok vízipólómérkőzést. Győzött az Universitáta 4:1 (0:1) arányban. Az Universitáta ezegyelmezőleg megnyerte a kerületi vízipólóbajnokságot.

Itt említjük meg, hogy szombaton este vízútnepély keretében a Haggibbor első vízútpólocsapata barátságos mérkőzést játszik az Universitátaival. Minden valószínűség szerint ugyanezen vízútnepély keretében játszandó a CAC—UEC elsőosztályú bajnoki vízipólómérkőzést is.

ORNDUBAT

Munkás Mozgó

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 5, 7 és 9 órakor:

I. **Az élet utja**
Az első szovjet-orosz filmdráma.

II. **A hangya és a tücsök**
III. A mikulás ajándéka. Színes Silly Simphonie.

Helyárak: 10 és 12+3 lej.

RO...
10. Te...
Havonta...
Évre 600...
Földre: H...
Félévre 12...
detések d...
KELET...
dóság egy...
Ölkekink...
rás megj...

A tövé

Nordan...
nyan bete...
mosítás leh...
A népné...
legmélyebb...
gek vagyú...
tőségétől...
Igy félt...
statal rsi...
nek neveze...
Egyszer...
Hivatalo...
sz országt...
fidannal...
antiszemita...
Miótán...
akadnak z...
Valami mé...
szó mögött...
Érzéken...
széknél be...
nak neveze...
ezt a kijel...
szót másf...
mentben r...
Az érzé...
lépésre sz...
széki itéle...
és elvi je...
hogy a...
A törvé...
álláspontja...
kinutathat...
szidoktól...
„jude“ „j...
latin ortog...
mak ejtik...
Mi lenne...
A törvé...
meggyőző...
A „jida...
dó érzés...
ságra...
Az érzé...
egy tudt...
megszólít...
és így t...
mehet a k...
Törvény...
szinte elf...
zés is lét...

Hossu

A jobb...
dóstitás...
amelyet...
mondott...
közésgben...
A tudós...
a naciós...
Az azo...
tudósítás...
hogy a p...
rútt a lap...
Ha ez i...
moritó v...
Hossu p...
mes kat...
feül tudt...
tikai elfo...
értés és...
székből...
Arra is...
pök ur t...
egyházán...
lelkészeit...
Es most...
volna az...
gosan ne...
borába...
A naci...
dódt, ho...
felelőssé...
»Azoknak...
zst a ke...
nista agit...
A püspök...
coljanak...
Spanyol...
kiknek se...
nem olya...
az elszon...
sában. A...
ellenforra...
gazdasági...
mely bels...
tak ki.